

รักษางศ์กรรมฐาน

พระราชนิพัทธ์สันติธรรม (พุฒ ฐานิโย)

พระบรมราชโองการ

จัดทำโดยสำนักนายกรัฐมนตรี

รัฐธรรมนูญ

พระธรรมเทศนา

โดย

พระราชนัก媞 (พุธ รานิโย)

ด้วย คำขอที่ต้องการให้เป็นไปตามที่ต้องการ
และต้องการให้เป็นไปอย่างไร ก็ต้องการให้เป็น
เช่นเดียวกัน แต่ ด้วยความที่ พระราชนัก媞 (พุธ รานิโย)
(มีลักษณะทางกายภาพที่ไม่สามารถเขียนได้)
จึงขอให้ พระราชนัก媞 (พุธ รานิโย) ดำเนินการแทน

พระบรมราชโองการ แห่งประเทศไทย

จัดทำโดยสำนักนายกรัฐมนตรี สำหรับ

จัดทำโดยสำนักนายกรัฐมนตรี สำหรับ

รักษ์วงศ์กรรมฐาน

พระราชสังวรรณยุน (พุธ งานโย)

พิมพ์ครั้งที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๐ จำนวน ๖,๐๐๐ เล่ม

ISBN 978-974-9617-70-0

เรียบเรียง : ดร. ดาวารรณ เด่นอุดม

ปก : ทรงวุฒิ นิตย์ธีรานนท์

ท่านที่ต้องการหนังสือ **รักษ์วงศ์กรรมฐาน** กรุณาเตรียมของขันด
๖ x ๙ นิ้ว พร้อมติดแสตมป์ ๕ บาท จำนวนของถึงตัวท่านเอง ส่งมาที่
ดร. ดาวารรณ เด่นอุดม ๒๕๖ มิตรภาพ ซอย ๑๕
ถนนมิตรภาพ อำเภอเมือง นครราชสีมา ๓๐๐๐๐

ผู้ที่ต้องการร่วมทำบุญในการจัดพิมพ์ กรุณาโอนเงินเข้า บัญชี
ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาคนมิตรภาพ จ.นครราชสีมา หมายเลข
บัญชี ๖๖๖-๒ ๑๓๕๖๘-๗ ชื่อบัญชี ดร. ดาวารรณ เด่นอุดม
(เพื่อการจัดพิมพ์หนังสือธรรมะของหลวงพ่อพุธ งานโย)

หรือส่งธนาณัติ สั่งจ่าย บก. อัมพวน ถึง ดร. ดาวารรณ
เด่นอุดม ตามที่อยู่ข้างบน

พิมพ์ที่ ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์ชวนพิมพ์

โทร. ๐-๔๒๔๐-๓๔๔๔, ๐-๔๒๔๑-๓๑๔๐ โทรสาร ๐-๔๒๔๑-๓๑๔๑

สารบัญ

หน้า	
รักช่วงค์กรรมฐาน	๑
ศิษย์พระพุทธเจ้า	๑๕
การภาวนาตามแบบพุทธะ	๔๓
รู้ที่จิต แก้ที่จิต	๗๙

รักษาจิตกรรมฐาน

ต้นสายกรรมฐาน

ครูบาอาจารย์ในสายพระธุดงคกรรมฐาน เริ่มต้นตั้งแต่เจ้าพระคุณพระอุบาลีคุณปมาจารย์ (สิริจันโถ จันทร์) ปฏิปทาของพระเดชพระคุณองค์นี้ เอาใจใส่บริหารทั้งฝ่ายคันถวะและวิปัสสนาธุระ หมายถึงฝ่ายปริยัติและฝ่ายปฏิบัติ มีบูรพาจารย์บางท่านเคยเล่าให้ฟังว่า ท่านเจ้าคุณพระอุบาลีคุณปมาจารย์เวลาที่ท่านไปธุดงค์ ลูกศิษย์ของท่านที่ยังเรียนปริยัติอยู่ก็หอบคัมภีร์ไป ไปพักตามร่มไม้ ชายคา หรือถ้ำเหวที่ไหน ท่านก็สอนปริยัติธรรม แล้วก็นำในการประพฤติปฏิบัติ ท่านปฏิบัติอย่างนี้ตลอดมาจนกระหึ่มถึงแก่นรัตนภพไป

ภายหลังเจ้าพระคุณองค์นี้ได้ลูกศิษย์ผู้ใหญ่ ๒ องค์ ฝ่ายวิปัสสนาธุระก็ได้แก่ พระอาจารย์เสาร์ กันตสโล ฝ่ายคันถวะ หรือฝ่ายปริยัติก็ได้แก่ สมเด็จพระมหาวีรวงศ์ (ติสมหาเถระ) เจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาวีรวงศ์ทำงานในฝ่ายคันถวะ ในฝ่ายปริยัติ ท่านอาจารย์เสาร์ทำงานในฝ่ายวิปัสสนา

ดังนั้น พระสงฆ์ในภาคอีสานของเรานี้ ในยุคนั้นสมัยนั้นจึงเป็นพระสงฆ์ที่มีความสมบูรณ์แบบ ทางสายปริยัติก็มีเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหาวีรวงศ์เป็นผู้บริหารงาน ทางฝ่ายวิปัสสนาธุระ

หรือกรรมฐานก็มีพระอาจารย์เลาร์เป็นผู้บวชิหารงาน ภายหลัง
พระอาจารย์เลาร์มาได้ลูกศิษย์องค์สำคัญ คือ พระอาจารย์มั่น
ภูริทัตโต

๔ โครงการคือผู้รักษาวงศ์วาน...โครงการคือผู้ทำลาย

การจัดงานบูรพาจารย์ของเราก็เพื่อจะได้มายปรึกษาหารือ
ปรับปรุงข้อควรปฏิบัติให้คงเส้นคงวาอยู่อย่างที่ครูบาอาจารย์
ยังมีชีวิตอยู่ร่วมกับพวกเรา อันนี้ขอฝากท่านสหธรรมิกทั้ง
หลายสำนักไปพิจารณาด้วย

ในสมัยปัจจุบันนี้มีเพื่อนฝูงมากกว่าเขาจะทำลายพระพุทธ
ศาสนาอย่างนั้นอย่างนี้ พากันหวนกลัวกันแล้วก็มาขอความเห็น
ขอความร่วมมือ ว่าให้ช่วยกันป้องกันพระพุทธศาสนา ศาสนาอื่น
บ้าง นักการเมืองบ้าง จะมาทำลายพระพุทธศาสนา แต่พระ
พุทธเจ้าเทศน์อย่างนี้ ท่านเทศน์ว่า “ตรรกะลที่มั่งคั่งสมบูรณ์
ตรรกะลนั้นจะเสื่อมหรือจะเจริญก็เพระลูกในตรรกะลนั้น ลูก
ต่างตรรกะไม่มีสิทธิที่จะไปทำลายวงศ์สกุลของเราให้เสื่อม
หรือให้เจริญ” ดังนั้น ในทำนองเดียวกัน พระพุทธองค์ตรัสว่า
ศาสนาของเราจะเสื่อมหรือจะเจริญขึ้นอยู่กับพุทธบริษัท คือ^๑
ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ถ้าหากภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก
อุบาสิกา พากันปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ เป็นสัมมาปฏิบัติ ศาสนา

ของเราตถกตจจะทรงอยู่ชั่วฟ้าดินสลาย เพราะฉะนั้น อันนี้ขอ
ฝากท่านพุทธบริษัททั้งหลายไว้พิจารณา

อย่าเป็น “กรรมฐานไข่เน่า”

ครรชขอร้องให้พระคุณเจ้าทั้งหลายแสดงความสามารถใน
การปฏิบัติ ในการฟัง ในการสำรวจระลอกข่าวทวนัย หัวใจการ
ปฏิบัติธรรมที่สำคัญที่สุดคือวินัย ได้แก่ศีล ถ้าวินัยเลอะเทอะ
ศีลไม่บริสุทธิ์ แม้จะห่มผ้าดำๆ มันก็เป็นกรรมฐานไข่เน่า

กรรมฐานไข่เน่ามันเป็นอย่างไร กรรมฐานไข่เน่า จะยก
ตัวอย่างให้ฟังสักตัวอย่างหนึ่ง อย่างเช่น สมัยนี้พระสงฆ์ไทย
เรามีวิชาความรู้ความสามารถในการที่จะไปเผยแพร่ศาสนาอย่าง
ต่างประเทศได้ และเพื่อความสะดวกในการเดินทาง เรามา
เพิกถอนลิกลข้าบทบัญญัติที่พระพุทธเจ้าทรงห้ามข้อใดข้อหนึ่งออก
แล้วก็เดินทางไปเผยแพร่ เมื่อเรามีการละเมิดลิกลข้าบทวนัยเล็กๆ
น้อยๆ ที่พระพุทธองค์ทรงบัญญัติไว้ แม้แต่ในระดับอาบติทุพภาลิต
ทุกกฎ ปราชิตติย์ก์ตาม เพื่อเห็นแก่ความสะดวกในการไปการมา
ถือเอาความจำเป็นเพียงเล็กน้อย แล้วก็ซื้อตัวเครื่องบินบินข้ามมหาสมุทรไปถึง
ต่างประเทศ มันก็เปรียบเหมือนว่า เมืองไทยเรามีไข่ไก่พันธุ์ดี
เราจะส่งฟองไข่ของเรามาไปเพาะที่ต่างประเทศ ไปเผยแพร่ในต่าง
ประเทศ แต่เพื่อความสะดวกในการบรรจุหีบห่อ เรายังคงเท่า

เปลือกมันออกเสีย แล้วก็แพคใส่ลังส่งไป สงสัยว่าไข่ไก่พันธุ์ดี
ของเมืองไทยมันจะเน่าเสียกลางทาง

◆ เพยแพรธรรมะ เริ่มที่การกราบให้ถูกแบบแผน

ในบางครั้งที่มีโอกาสไปเที่ยวต่างประเทศกับเข้าบ้าง บางที
ก็พบพระไทยอยู่ในต่างประเทศ พ้อไปเจอกัน ต่างคนก็ต่างยินดี
ชื่นชมยินดีที่พระไทยเห็นพระไทยด้วยกัน ก็ทักทายกันอย่างสุห-
ธรรมิก บางท่านก็ถามอย่างสุภาพอ่อนโยนว่า “ท่านมาทำไม่”
ผู้ตอบก็ตอบไปอย่างสุภาพอ่อนโยนเหมือนกัน “เงินล้านถัง มา
เที่ยวเล่น แล้วท่านมาทำไม่” “มาเพยแพรธรรมะ” แต่เมื่อมา
มองดูแล้ว กิริยามารยาทการกราบการไหว้ กราบก็ไม่เป็น เวลา
กราบก็ไม่รู้จักแบบมีอลังกับพื้น หน้าหากก็ไม่จดพื้น หัวเข่า
ข้อศอกก็ไม่จดกัน ไม่ถูกต้องตามเบญจางคประดิษฐ์ ก็เลย
ทำให้คิดว่า แม้แต่กราบพระก็ยังไม่เป็น แล้วจะเอาอะไรมา
เพยแพรให้ฟรังเข้า พระกรรมฐานเรอาอย่าให้เข้าแบบอย่างนี้

◆ อย่าเพิกถอนสิ่งข้าบที่พระพุทธองค์ทรงบัญญัติ

เวลานี้เราอาจไปมาหาสุกัน พระเลิกพระน้อยพา กัน
เดินทางไปเดินทางมา บางทีก็ไม่มีไวยาวัจกรจะถือปัจจัย ปัจจัย
ก็ถือเอาเอง ใส่ย่ามแล้วก็ใช้จ่ายเอง ที่นี่ถ้าเราทำอย่างนั้นมันก็

เข้าทำนองที่ว่ากรรมฐานไข่เน่า เพราะฉะนั้น ขอได้โปรดพิจารณาถึงระเบียบวินัยที่พระพุทธองค์ทรงบัญญัติ

ตามวินัยของพระภิกษุสงฆ์ พระนราภัต้องอยู่กับครูบาอาจารย์ผู้ปักครองไม่น้อยกว่า ๕ พรรษา ศึกษาธรรมวินัย ขันบธรรมเนียมของพระสงฆ์ให้ถูกต้องตามแบบฉบับ ฝึกนิสัยของตนให้มีความเคราะห์พนบนอบด้วยลักษณะทวินัย ไม่กล้าที่จะละเมิดต่อลักษณะทวินัยพระเจ้าแผ่นเพี้ยงเล็กน้อย เราจะเดินทาง อ้างเลศเพียงแค่ว่าไม่มีไวยาวัจกร ปัจจัยไม่มาก ก็เอ่าเล่ย่านำไปเอง อย่างนี้มันเข้าลักษณะกรรมฐานไข่เน่า

ตอนลักษณะทวินัยเพื่อความสะดวกเพียงเล็กน้อย อาบัติหนักกว่าที่คิด

ที่นี่เราเอาไปย่าม รับมาด้วยมือเอง เป็นอาบัตินลสัคคิย-ปาจิตติย ควรออกจากกายย่ามไปซื้อของฉัน ชื้ออาหารฉัน เป็นอาบัตินลสัคคิยปาจิตติยทุกคำกลืน ฉันข้าว ๒๐-๓๐ คำ เป็นอาบัตินลสัคคิยปาจิตติยถึง ๓๐ ตัว ชื้อเป็นซื้อขาดหนึ่งมาดีม ดีมเข้าไปกีอก สมมติว่าดีมไป ๓๐ ครั้ง ก็เป็นอาบัตินลสัคคิยปาจิตติย ๓๐ ตัว ไปซื้อจิวรมาห่ม ก็อาบัตินลสัคคิยปาจิตติยทุกครั้งที่ห่ม และเปลืองออกจากการกายทุกครั้ง แล้วก็ห่มอีกจนกว่าจิวรนั้นจะขาด เอามาสร้างกุฎีวิหารอยู่ก็เป็นอาบัตินลสัคคิยปาจิตติยทุกครั้งที่เดินเข้ามาแล้วก็เดินออกไป แล้วก็เดินเข้ามาอีก

♣ ผู้ไม่เคารพสิกขิบทวินัย เป็นกรรมฐานลวงโลก

เมื่อเป็นเช่นนั้น เรามาถอนสิกขิบทวินัยที่พระพุทธองค์ทรงกำหนด เพียงเห็นแก่ความสะดวกเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เราไปแสดงตนเป็นนักปฏิบัติ เป็นกรรมฐานเผยแพร่ธรรมะ มันจะมีเป็นการหลอกหลวงประชาชนไปหรือ แสดงตัวว่าเป็นผู้เคร่ง บุคลัครที่ควรเรียนมาแล้วจะเอาให้มีทางเคร่งแค่ไหนก็ได้ แต่ว่าไม่ในนั้นไม่บริสุทธิ์สะอาด เมื่อเราไม่เคารพสิกขิบทวินัย ไปที่ไหนก็ไปเที่ยวหลอกหลวงประชาชน

♣ ญาติโยมช่วยรักษาศาสนาได้อย่างไร

ญาติโยมทั้งหลายผู้ห่วงดีต่อพระบวรพุทธศาสนา ให้ระมัดระวังพระภิกษุเดินบิณฑบาต บิณฑบาตปัจจัยซึ่งกลด บิณฑบาตปัจจัยซึ่งล้วน พระภิกษุรับเงินรับทองด้วยมือตนเองไม่ได้ ต้องมีไวยาวัจกร เมื่อพระไม่มีไวยาวัจกรรมมาขอเงิน อย่าให้! ใครเอเงินประเคนพระ คนนั้นตกนรก เพราะไปส่งเสริมพระให้พระทำลายวินัย ทำลายศาสนา

พระฉะนั้น ท่านสหธรรมมิกทั้งหลาย ท่านมีน้ำใจดีใจมาช่วยกับเราในที่นี้ เพื่อแสดงความกตัญญูต่อบูรพาจารย์ของเราราชอยืนยันว่าเราจะไม่ยอมถวายปัจจัยแก่พระภิกษุสามเณรผู้ไม่มีไวยาวัจกร เพราะเรากลัวบาป ฉะนั้น ถ้าหากผู้ใดไม่มีไวยาวัจกรรับแทน เราขอประกาศให้ทราบว่าเราจะไม่ถวาย

เพียงแต่ให้ท่านบอกวัดที่อยู่ของท่านไว้ เราจะส่งธนาณัติไปถวาย
ท่าน ทั้งนี้ทั้งนั้นเพื่อรักษาพระบรมราชโองการ

๔ การละเมิดลิกขิบทวนัยแม้เพียงเล็กน้อย ก็เป็น อุปสรรคต่อการบรรลุธรรม

การละเมิดลิกขิบทวนัยเล็กๆ น้อยๆ มันเป็นอุปสรรคต่อ
การปฏิบัติ แม้แต่พระภิกษุเด็ดใบตะไคร้เพียงใบเดียว ไม่ได้แสดง
อาบัติ ในสมัยศาสนาก่อนพระพุทธเจ้าวิปัสสี บำเพ็ญเพียรภารก
ตลอด ๒ หมื่นปี ไม่ได้บรรลุธรรมได้ฯ ได้แต่เพียงความเลื่อมใส^๑
ในพระรัตนตรัย เมื่อมรณภาพไปแล้วไปเกิดเป็นพญานาค ยังดี
หน่อยเกิดเป็นสัตว์ผู้มีฤทธิ์

ที่นี่ผู้ที่ละเมิดลิกขิบทวนัย อาบัติปาจิตติ์ ทุกกฎ ทุกภัลต
คงได้ใจ เมื่อตั้งใจละเมิดเป็นอาชิน ไม่ได้แสดงอาบัติ ถึงจะละเมิด^๒
เป็นอาชินแม้แสดงอาบัติ แต่ยังจะละเมิดอยู่โดยเจตนา มันก็แสดง
อาบัติไม่ตรง ที่นี่วันหนึ่งฯ เรายังต้องอาบัติปาจิตติ์ไม่รู้ก็ตัว ถ้า
สมมติว่าเราตายไปมันจะไม่ลงลึกไปยิ่งกว่าพระที่เด็ดใบตองใบเดียว
หรือ อันนี้ใครขอเตือนสหธรรมิกทั้งหลาย

๕ อาบัติที่ละเล็กที่ละน้อย เป็นการสะสมผลบ้าง

ศาสนานับถือก้าวเข้ามาเพียง ๒,๕๓๗ ปีที่จะถึงนี้ เพียงเลย
ก็งพุทธกาลไปนิดหน่อยเท่านั้น อย่าเพิ่งรีบด่วนทำลายลิกขิบท

วินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลานี้ผู้ปฏิบัติธรรม
สำนักกรรมฐานตั้งขึ้นประการให้คนไปปฏิบัติอีกที่ครึ่งโคมยัง
กับไมซ์ณาลินค้า แต่ละสำนักแต่ละท่านก็ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบน่า
เลื่อมใส แต่มีปัญหาว่าอย่างปฏิบัติเก่งยิ่งพูดจำไม่รู้เรื่อง สาเหตุที่
พระลงมือคุยกันไม่รู้เรื่อง เพราะอะไร เพราะพวกเรายังหลายนิชัย
กันเป็นพวกทุกคีล คือพวกเรามีคีลชั่ว ย่อมต้องABAดีป้าจิตติย
ที่จะเล็กที่จะน้อย มันจะสมพลังงานแห่งบากขึ้น ทำให้จิตใจหนา
ปัญญาทวย จึงฟังภาษาธรรมภาษาวินัยกันไม่รู้เรื่อง อันนี้ขอ
ฝากให้พระคุณเจ้าทั้งหลายพิจารณา

✽ อย่าเอาริดกับความสนุกสนานเพลิดเพลิน

บางครั้งบางที่เราภักันนานาชื่อในศาสนา แต่เราก็ไม่ยอม
เอาริดกับพระพุทธเจ้า ไปเอาริดกับคนอื่น ไปเอาริดกับโกรหัศน์
บ้าง ไปเอาริดกับวิทยุบ้าง สำนักปฏิบัติมาเปิดโกรหัศน์ดูมายกัน
กลางแปลง ที่วัดป่าลาวันนี้มีแล้วนะ อันนี้ขอเตือนเขาไว้ด้วย
ถ้าหากว่าผู้ใดมี เอาจมาตั้งนั่งสุมกันดูที่เฉลียงหน้ากุฎี แล้วก็ร้อง
เย! เย! เย! พระคุณเจ้าผู้เจริญ อย่าเห็นแก่ความสนุกสนาน
เพลิดเพลิน น่าจะคิดถึงสิ่งหนึ่งซึ่งเราอาจจะมีส่วนรับผิดชอบ
เงินทองที่ไปซื้อโกรหัศน์มาดูนั่นนะ มันหลายสถาบัน ถ้าจะให้
หลวงพ่อว่า ประหยัดเอาไว้ไปให้โอมไปซื้อข้าวสารกรอกหม้อน้ำมัน
จะไม่ดีไปกว่าไปซื้อโกรหัศน์หรือ แสดงว่าเป็นผู้มีกิจตัญญกตเวที

อย่างพูดว่าอย่างนี้ จึงเป็นสมบัติของคนโง่ จึงเป็นสมบัติของคนจน

✿ ข้อวัตรพระกรรมฐาน

พระธุดุคงกรรมฐาน นอกจากจะเป็นผู้เคร่งครัดต่อพระวินัยแล้ว ก็เคร่งต่องิจวัตรอันเป็นหน้าที่ของผู้ปฏิบัติ นอกจากจะสนใจศึกษาในลำนักของครูบาอาจารย์แล้ว ก็ยังตั้งใจสนใจในการปฏิบัติ มีการเดินทาง นั่งสมาธิภวนา ซึ่งในระยะแรกๆ พระธุดุคงที่อยู่ตามป่า หมายถึงวัดป่าทั่วๆ ไป ครูบาอาจารย์ท่านจะเคร่งต่องิจวัตร

บ่าย ๓ โมง จึงต้องเดินทางกลับ จึงต้องเดินทางกลับ พระนวะทำกิจวัตรต่อครูบาอาจารย์ พระนวะหมายถึงพระที่มีอายุพระชาดงไม่พ้นนิลสัญมุตตอกะ คือ ๕ พรรษา ต้องทำกิจวัตรพระอุปัชฌาย์อาจารย์เป็นประจำ แล้วก็รับฟังโอวาทของครูบาอาจารย์ ศึกษาข้อวินัยและข้อประพฤติปฏิบัติ เพื่อจะรักษาไว้ซึ่งธรรมเนียมประเพณีของพระสงฆ์ซึ่งสืบทอดมาจากการประอธิษฐานเจ้าทั้งหลาย

✿ โอวาทพ่อแม่ครูบาอาจารย์

จะขอนำโอวาทของครูบาอาจารย์เท่าที่จำได้และยึดเป็นหลักปฏิบัติมานานกระทั้งปัจจุบันนี้ องค์จะขอ

พระอาจารย์สาร์ ท่านสอนกรรมฐาน ถ้ามีคราวมาว่า
อย่างจะปฏิบัติกรรมฐานทำอย่างไร ท่านจะบอกว่า “พุทธเชิ”

“พุทธอแปลว่าอะไร” “อย่าถาม” “ภารนาพุทธอแล้วจะได้อะไรดีขึ้น” “ตามไปทำไม่ฉันให้ภารนาพุทธอลูกเดียว” ที่นี่ถ้าลูกคิชย์ท่านไดรับปฏิบัติตามคำสั่งของท่านอย่างผู้ว่าจ่าย ไม่ได้ฟังอธิรัคต่ออีกมอะไร ไม่ต้องไปลงลัยข้องใจอะไร ท่านอาจารย์สอนให้ภารนาพุทธอ ฉันกพุทธอ พุทธอๆ ลูกเดียว ไม่ต้องลงลัย ถ้าใครไปตั้งใจปฏิบัติตามโ�始ของท่านอย่างจริงใจ ไม่เกิน๗ วันต้องมีปัญหามาให้ท่านแก้ บางท่านไปภารนาพุทธอแล้วจิตสงบ นิ่ง สว่าง รู้ตื่น เปิกบาน บางทีกระแสจิตสงบออกนอก เห็นโน่นเห็นนี่ ถ้ามาถามท่าน จิตเป็นอย่างนี้จะผิดหรือถูกประการใด ถ้าหากว่าถูกท่านก็บอกว่า “เร่งภารนาเข้าๆ ให้มันเข้าถึงความเป็นอง” ถ้าหากมันไม่ถูกต้อง สงบออกมากันนัก ท่านก็บอกว่าให้พยายามระงับ อย่าให้มันส่องออกไปมากนัก ถ้าหากพรั่งเจ้าไว้ได้ก็ให้รังเจ้าไว้ ถ้ารังไม่ได้ก็ให้ปล่อยไปตามธรรมชาติของมัน ท่านก็สอนอย่างนี้

และอีกประเด็นหนึ่ง ในฐานะที่หลวงพ่อเป็นลูกคิชย์พระอาจารย์learองค์สุดท้ายที่ยังเหลืออยู่ในปัจจุบันนี้ ในสมัยที่เป็นสามเณร ไปปรนนิบัติท่าน อยู่ๆ ท่านก็พูดขึ้นมาเปรยๆ ว่า “เวลาฉีจิตข้ามันไม่สงบ มันมีแต่ความคิด” เมื่อเรียนถามท่านว่า “จิตฟุ่งซ่านหรืออย่างไร ท่านอาจารย์” ท่านก็จะบอกว่า “ถ้ามันเอ้แต่นิ่ง มันก็ไม่ก้าวหน้า จิตข้ามมีแต่ความคิด มันไม่สงบ” พอกتابมาว่า “ฟุ่งซ่านหรืออย่างไร” ท่านก็ตอบว่า “ถ้ามันเอ้แต่นิ่ง

ลูกเดียว มันก็ไม่ก้าวหน้า” อันนี้เป็นปัญหาที่ลูกศิษย์นักปฏิบัติ จะต้องทำความเข้าใจ ที่ท่านอาจารย์ท่านว่าอย่างนั้น มันก็ไปได้ ในหลักของสามาริและนาน

ที่นี่ หลวงปู่เทสก์ ท่านให้อภิว่า... คราวหนึ่ง ไปกราบ เยี่ยมท่าน พอกräบเสร็จแล้วท่านก็บอกว่า “เจ้าคุณมาแล้วก็ดี แล้ว จะเว้าอะไรให้ฟัง” หลวงพ่อ ก็บอกว่า “ถ้าจะเว้าก็รับเว้า อยากฟังอยู่เหมือนกัน” เสร็จแล้วท่านก็กล่าวขึ้นมาว่า “สามาริใน ผ่านมันโง สามาริในอริยมรรค�ันฉลาด” สามาริในผ่าน จิตลงบ นึงแล้วรู้ในสิ่งๆ เดียว ความรู้อื่นไม่ปรากฏ แต่สามาริในอริยมรรค พอดิจลงบแล้วมีความรู้ความคิดผุดขึ้นๆ อย่างกับน้ำพุ จิตก็มีสติ กำหนดรู้ตามไปทุกรายะ พอกไปถึงจุดหนึ่ง จิตก็จะนึงกึ่กลงไป แล้วสว่างใส่สิ่งทั้งหลายมานรอบจิตอยู่ เมื่อมาถึงความ สว่างของจิต มันจะตกไปๆ เมื่อันแมลงบินเข้ากองไฟ อันนี้เป็น อภิวัตของหลวงปู่เทสก์

ที่นี่อภิวัตของ หลวงปู่ผึ้น อย่าปล่อยให้จิตมันอยู่ว่า คำว่าอย่าปล่อยให้จิตมันอยู่ว่างนี่ เรายังทำความเข้าใจอย่างไร เราจะสร้างความคิดให้มันไม่หยุดยั้งอย่างนั้นหรือ... ไม่ใช่ อย่าไป เข้าใจผิด คำว่า อย่าปล่อยให้จิตมันอยู่ว่าง คือ ให้มีสติกำหนดรู้ จิตตลอดเวลา ไม่ว่าเราจะยืน เดิน นั่ง นอน รับประทาน ดื่มน ทำ พูด คิด ให้มีสติรู้ตัวตลอดเวลา ท่านหมายความว่าอย่างนั้น

โววาทของ หลวงปู่แหวน “เจ้าคุณอย่าไปไข่คว้าอะไรให้มันมากมายนัก ให้กำหนดสติรู้จิตเพียงอย่างเดียว นาปมันเกิดที่จิต บุญมันเกิดที่จิต ดีชั่วเกิดที่จิต สรรค์นิพพานเกิดที่จิต มันไม่ได้เกิดที่อื่น เพราะฉะนั้น เรายากจะรู้จริงเห็นจริง ในธรรมคำสั่งสอนหรือจะสำเร็จมรรคผลนิพพาน ให้กำหนดสติรู้จิตเพียงอย่างเดียว” องค์นี้สอนอย่างนี้

หลวงปู่มหาบัว ท่านเล่าเรื่องของท่านให้ฟังว่า “เมื่อก่อนนั้นนายบัวเป็นคฤหัสด์ อยากบวชเป็นพระก็ได้บวชแล้ว พอบวชเป็นพระแล้วอยากเป็นมหา ไปเรียนกับเขา สอบได้ ๓ ประโยค เอาละ... แค่นี้เขาก็เรียกมหาเหมือนกัน พอกลับมาแล้วอยากเป็นพระนักปฏิบัติก็ได้ปฏิบัติแล้ว พอบรูปปฏิบัติแล้วอยากรู้ธรรมเห็นธรรม ก็ได้รู้บ้างตามสมควรแก่ความสามารถ พอรู้ธรรมเห็นธรรมแล้วอยากเป็นพระอรหันต์ เดียวนี้เลยไม่รู้ว่ามันเป็นอะไร มันก็เป็นหลวงตาบัวตามเดิมนั้นแหละ” อันนี้ท่านผู้ฟังจะเข้าใจว่าอย่างไร ถ้าเรามาพิจารณาว่า ท่านผู้ใดสำคัญตนว่าเป็นพระโลดาบัน คนนั้นไม่ใช่ ท่านผู้ใดสำคัญตนว่า เป็นพระลูกทากาอนาคตามี อรหันต์ คนนั้นไม่ใช่ เพราะความเป็นพระอรหันต์ มันอยู่เหนือสมมติบัญญัติ ผู้สำเร็จแล้วจะรู้สึกเพียงแค่ว่าตัวหมดกิเลสแล้วเท่านั้น อันนี้เป็นโววาทของพระอาจารย์มหาบัว

อาทิตย์มาเป็นลูกศิษย์หลายครูหลายอาจารย์ ก็จำเอารือวาทของครูบาอาจารย์องค์ละข้อ แต่ในเมื่อมาพิจารณาดูแล้ว มันก็

เป็นอุปกรณ์ในการปฏิบัติ ทำให้เรารู้ธรรมเห็นธรรมได้บ้างตามสมควรแก่สุนัข

พลังความดีเป็นแรงดึงดูดสิ่งดีๆ เข้ามาเอง

ในเมื่อเรามาตรผลสร้างคุณงามความดีให้มันพร้อมแล้ว เราไม่ต้องไปกวักมือเรียกใครให้เข้ามาวัด ต่อให้สร้างกำแพงสูง จุดท้องฟ้า ชาวบ้านก็จะพังกำแพงเข้ามาหาเรา คนที่มีคุณธรรม มีแก้วคือพระรัตนตรัยอยู่ในจิตใจของตนเองอย่างผ่องใส แก้ว เป็นของมีค่าเปรียบเหมือนเพชรนิลจินดา แม้ก้อนหินโตเท่าศาลา ถ้าเข้ารู้ว่ามีเพชรเม็ดโตเท่ามะพร้าวฝังอยู่ในนั้น เขากล่าวจะเปิด ภาระเบิดเอา

เพราะฉะนั้น คุณงามความดีนี้ ในเมื่อเราบำเพ็ญให้มันถึง พร้อมแล้ว คุณงามความดีจะเป็นแรงดึงดูด ดึงดูดให้พระภิกษุ สามเณร มีความรักบูชาซึ่งกันและกัน ดึงดูดให้ญาติโยมทั้งหลาย มี ความเคารพศรัทธาในพระเจ้าพระองค์ทั้งหลาย ถ้าหากว่า พระภิกษุสูงชันในพระพุทธศาสนานี่บวชเข้ามาแล้วยินดีในปัจจัย ๔ ที่ญาติโยมเข้าศรัทธาถวาย อาหารบิณฑบาต จิร ที่อยู่อาศัย ยาแก้โรค ไม่ไปกระตือรือร้น ไม่ไปซิงสูกก่อนห้าม พยายาม สร้างความดีให้มากๆ โบสถ์วิหารศาลาการเปรียญกุฎិชิต่างๆ นี่ ไม่ต้องไปตะโgnahaให้ครามาช่วยสร้าง ญาติโยมย่อmomดูย่อmom พิจารณาเอง

“...បវជតុងមី ស៊ិដ្ឋ កុកខនិសសរសនេ និពណ៌សស ស័ជិ-
ករនៃតាមី បវជនាលើ តួងរូចកាំហើងផែលីនធរមនេ
គំសនីព្រោងគំទងប្រភាក់ កាំហើងផែលីនិពណ៌ន តឹង
ម៉ោវា ម៉ោតឹងនិពណ៌ន កុមិគាមពាករិយាយមប្រើបាយិតិ
ប្រើបាយិតិខុំ ឱ្យឈសមគក់គី ឱ្យងុំបុវជនានិពណ៌សសនា”

คิชย์พระพุทธเจ้า

หน้าที่และกิจวัตรของพระภิกขุ สามเณร

การอบรมสมารธิวิปัสสนาของเรามีประจำทุกวัน เพราะว่า สำนักวัดนี้เป็นสำนักวัดกรรมฐาน ต้องเจริญสมณะและวิปัสสนา ดังนั้น การอบรมสมารธิวิปัสสนาจึงเป็นกิจวัตรและเป็นหน้าที่ของ พุทธบริษัท คือ ภิกขุ สามเณร อุบาสก อุบาลิการ

แม้ว่าวันนี้จะเป็นวันกำหนดเป็นกาลพิเศษก็ตาม แต่เราก็ ยังยึดหลักปฏิบัติสมารธิวิปัสสนาเป็นเรื่องชีวิตประจำวัน แต่ที่จัดให้มีเป็นกรณีพิเศษนั้น เพื่อเป็นนโยบายล่งเสริมการปฏิบัติซึ่งมี พื้นฐานดั้งเดิมอยู่แล้วให้มีสมรรถภาพดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป็นการทำให้พระภิกขุสงฆ์ สามเณร มีหน้าที่ที่จะต้องแสดง อธิบายศัยไมตรี และความเอื้อเพื่อเพื่อแผ่ในหลักวิชาการและวิธี การปฏิบัติ อันเป็นตัวอย่างแก้อุบาสกอุบาลิการทั้งหลาย

จุดมุ่งหมายของการปฏิบัติสมารธิวิปัสสนาตามความรู้สึก ของพระสงฆ์นั้น ต้องถือว่าเป็นหน้าที่ของเราโดยตรง แม้แต่ การฟังเทคนิคฟังธรรมในวันธรรมสวนะ ก็เป็นหน้าที่ของพระภิกขุสามเณรหรืออุบาสกอุบาลิการผู้อยู่ในเขตัววัดโดยเฉพาะ แม้ชาวบ้านข้างนอกเขาจะไม่มาร่วม แต่ก็เป็นหน้าที่ที่เราจะต้อง ทำเป็นกิจวัตรประจำวัน จะวิตประเพณีของครูบาอาจารย์ในสาย

ธุดงคกรรมฐานนี้ ท่านจะต้องถือว่าการปฏิบัติสมาริวิปสนา เป็นหัวใจงานและเป็นหน้าที่โดยตรงสำหรับพระภิกษุสงฆ์ วันธรรมดา ก็ตี วันธรรมสวนะ ก็ตี แม้ไม่มีความร่วม คนภายในออกไม่มาร่วม แต่พระสงฆ์ท่านก็ทำของท่านเป็นกิจวัตรประจำวันอยู่แล้ว

ถ้าหากว่าพระภิกษุสงฆ์สามเณรของเรามีความรู้สึกตระหนักในหน้าที่และภารีตประเพณีของครูบาอาจารย์ดังกล่าว เราจะไม่มีการเกียจว่าไม่มีความพึงเทคโนโลยี ไม่มีความร่วมทำวัตรสวดมนต์ ไม่มีความร่วมศึกษาปฏิบัติธรรม แต่เป็นหน้าที่ที่เราจะต้องทำดังนั้น การที่มีผู้มีน้ำใจต้นนำใจมาตั้งคุณย์สมาริวิปสนาขึ้น อันนั้นเป็นความหวังดีและเป็นความปรารถนาดีของท่านผู้มีจิตใจซาบซึ้งในคุณธรรมอันเป็นคำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

แผนการละความชัว

การเปิดคุณย์สมาริวิปสนานี้ ในเมื่อเราทำเป็นพิธีการขึ้นมา ก็ต้องมีพิธีการเปิด ในเมื่อเปิดแล้วก็ต้องปฏิบัติ ปฏิบัติเพื่อละความชัว เจริญความดี ทำจิตให้บริสุทธิ์สะอาด

แผนการแห่งการละความชัว เราได้สماบทานศีล ๕ ศีล ๘ ตามชั้นภูมิของตนเองแล้ว ศีล ๕ ประการเป็นหลักและเป็นคุณธรรมที่จำเป็น ที่พุทธบริษัทจะต้องยึดเป็นหลักปฏิบัติ เพราะเป็นแผนการละความชัว ปิดทางอุบัติ ตัดผลเพิ่มของกิเลส แม้ว่า

พระมีกิเลส โลภ โกรธ หลง อุญในจิตในใจมากมายลักษณะเพียงได้ ก็ตาม แต่เมื่อพลังของกิเลสเหล่านั้นแสดงฤทธิ์อกมาโดยทาง ได้ทางหนึ่ง เราอดกลั้นไม่ล่วงเกินศีล ๕ ข้อ ข้อใดข้อหนึ่ง ก็เป็น การละความชั่วและตัดผลเพิ่มของบาปกรรมที่มีอยู่แล้วให้คงตัว อุญเพียงแค่นั้น

เมื่อเราไม่ละเมิดศีล ๕ ข้อใดข้อหนึ่ง พลังของกิเลสที่ มันสุมอุญในจิตใจของเรามันจะลดกำลังลง เพราะเราไม่ปฏิบัติ ตามใจมัน

การที่เราไม่ปฏิบัติตามใจของกิเลส โลภ เราไม่ลักไม่ขโมย จับล้น โกรธ เราไม่ด่าไม่เตือน พยายามอดกลั้นทนทานต่ออำนาจ กิเลสนั้นๆ ไม่ละเมิดล่วงเกิน จะเป็นการฝึกหัดดันนิสัยให้คล่องตัว ต่อการตั้งเจตนาด้วยความชั่วตามกฎของศีล ๕ ประการ

เมื่อท่านที่ทำศีล ๕ ประการให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ดีแล้ว ภาระ ที่จะต้องไปปลดความรู้สึกมีกิเลสในจิตในใจนั้นไม่ต้อง... ไม่ต้องกังวล กังวลอยู่ตรงเพียงแค่ว่าเราไม่ทำอะไรตามอำนาจของกิเลสเท่านั้น เมื่อเป็นเช่นนั้น กิเลสมันจะค่อยอ่อนกำลังลงทุกทีๆ เพราะนิสัย เศียรซึ่น

๔ ศิษย์พระพุทธเจ้าต้องปฏิบัติตามแบบอย่างของท่าน

ถ้าหากเราไม่อดไม่กลั้น อะไรโงมาราก็ผางไป มากมาเราก็เพี้ยะไป ไม่มีการอดกลั้นทนทาน นิสัยมันก็เคย ในเมื่อเคยแล้ว

ทางใดที่มั่นคล่องตัว กระแสจิตของเรามันก็พุ่งไปอย่างแรงจนเรา
อดกลั้นไม่ได้

แต่เมื่อมีอารมณ์อย่างนั้นเกิดขึ้นมา เรานิยถึงศีล ๕ ข้อได้
ข้อหนึ่ง เมื่อกรธ นึกจะฆ่าจะด่าจะตี เรานึกว่าพระพุทธเจ้าท่าน^๔
ไม่ทำเช่นนั้น ถ้าหากเราบังขืนทำเช่นนั้นอยู่ เราก็โกหกพระ^๕
พุทธเจ้าในข้อที่ว่า พุทธัช สรະณัง คัจฉามิ ข้าพเจ้าขอถึงพระ^๖
พุทธเจ้าเป็นสրณะที่พึงที่ระลึก ก็หมายความว่าเราจะทำตาม
อย่างพระพุทธเจ้า โลภมา เรานิยถึงศีลข้ออุทินาทานเอาไว้
พระพุทธเจ้าลักษณะไม่เป็น จีปลันฉ้อโงไม่เป็น เราก็ปฏิบัติตาม
แบบอย่างท่าน ถ้าจิตใจคิดจะล่วงละเมิดสิทธิใดๆ อันเป็นลิ้งที่
เข้าหวงห้ามหวงแหน เราก็นึกถึงว่าพระพุทธเจ้าท่านไม่ทำเช่นนั้น
ถ้าเราขืนทำอยู่ เราก็ไม่ใช่ลูกศิษย์พระพุทธเจ้า เมื่อเราคิดจะ^๗
โกหกหลอกลวงขึ้นมา พระพุทธเจ้าท่านไม่ทำเช่นนั้น ในเมื่อเรา
คิดจะดื่มหรือมัวเม้าในลิ้งได อันเป็นเหตุให้เป็นข้าศึกต่อการ
ประพฤติดีปฏิบัติตาม หรือมัวเม้าในลิ้งที่จะทำให้เราเลี้ยงผู้เสียคน
พระพุทธเจ้าท่านไม่ทำอย่างนั้น เราก็ไม่ทำ เอาอย่างพระพุทธเจ้า
หมดทุกลิงทุกอย่าง

ผู้ที่มีความปรารถนาที่จะอบรมอุปนิสัยใจคอของตนเองให้
มีความละเอียดยิ่งขึ้นไปกว่านี้ พระพุทธเจ้าท่านไม่รับประทาน
อาหารในเวลาวิกาล เรายังดูแล พระพุทธเจ้าท่านรักษาความ
สะอาดแต่เพียงร่างกาย ไม่ประดับตกแต่ง ไม่ยินดีในการฟ้อนรำ

ขับร้อง ประโคมดนตรี หรือดูการละเล่นเป็นเสียงหนาม เราก็ปฏิบัติตามอย่างพระองค์ท่าน พระพุทธเจ้าท่านไม่นอนบนที่นอนที่สูง ที่นอนอันใหญ่ ภายในยัดด้วยนุ่นและสำลี เพราะจะเป็นเหตุให้เกิดความลุขสบายจนเกินไป เป็นเหตุให้ติด เราก็ต้องทำตามอย่างพระพุทธเจ้า จึงจะได้เชื่อว่าเป็นลูกศิษย์ของพระพุทธเจ้า และเป็นผู้ปฏิบัติเพื่อละความชั่ว ละบาปอุกคุล

๔ ผู้มีศีลบริสุทธิ์ ระงับเรvgภัย

สัพพะปาปัสสะ อะกะระณัง การไม่กระทำบาปทั้งปวง
คือไม่ทำความชั่ว หมายถึงการเจตนาดเว้น ตามกฎของศีล ๕
ศีล ๘ ดังที่เราได้สماทานมาแล้วนั้น เมื่อเป็นเช่นนั้น เราได้ตั้งใจ
ละความชั่ว ละบาปด้วยเจตนา เราฝึกฝนอบรมเจตนาอันนี้จน
คล่องตัว จนกลายเป็นสภาพความเป็นเอง ตอนแรกๆ เราอาจ
จะมีศีล ๕ ศีล ๘ ด้วยกิริยาที่อดฯ ทนฯ บางครั้งจิตใจเรา
อยากจะละเมิดศีลข้อนั้นๆ แต่ภายหลังเมื่อเรารักษาศีลจนคล่อง
ตัว จนเป็นนิสัย จนเป็นอุบันิสัย จนกลายเป็นบารมี ศีลารม
กลายสภาพความเป็นเองทุกสิ่งทุกอย่าง เจตนากรรมศีล ไม่มีเจตนา
กรรมศีล อันนั้นเรียกว่าเราละความชั่วตามกฎหมายแห่งศีลได้โดยเด็ดขาด

เมื่อเรามีศีลสะอาดบริสุทธิ์แล้ว กัยเรที่จะระวาง หาด
ระวางในเรื่องว่าจะมีคนอื่นมาประทุษร้ายหรือจะเกิดเหตุร้ายใดๆ
แก่เรานั้น ย่อมเป็นอันหมดกังวล หมดสื้นไปแล้ว เราจะอยู่ที่ไหน

ก็เป็นที่สบายนะนั่งก็สบายนะนอนก็สบายนะเดินเหินไปมาทางไหนก็สบายนะไม่ต้องหวัดระวังภัย เพราะเราไม่ได้สร้างเรวไว้กับใครดังนั้น ศิล ๕ ประการนั้นจึงเป็นอุบัยระจับเรว เป็นการตัดกรรมคือตัดการทำความชั่ว เป็นการตัดเรวคือการตัดความพยายามอาท�性ซึ่งเกิดจากการกระทำไม่ดีของเรางานเป็นเหตุประทุษร้ายต่อกันอื่น เมื่อเป็นเช่นนั้น จิตของเราก็มีความสงบและภาคภูมิในความดีที่เราได้ละความชั่วโดยเด็ดขาดแล้ว แล้วจิตของเราก็ถึงพระพุทธเจ้า เพราะพระพุทธเจ้าเป็นผู้มีศิล เรา ก็มีศิลบริสุทธิ์บริบูรณ์ ตามอย่างพระองค์ท่าน พุทธัง สาระณัง คัจฉามิ ไม่ต้องกล่าว เรายังถึงพระพุทธเจ้าอยู่แล้ว เพราะเราปฏิบัติตามแบบอย่างของพระองค์ท่าน

✿ รำลึกคุณของพระพุทธเจ้า

เพื่อจะเป็นการปลูกฝังความรู้สึกหรือเจตนางดเว้นจากนาป ความชั่วนิสัยขึ้นเป็นเองโดยอัตโนมัติ ท่านจึงมีวิธีให้ฝึกฝนอบรม สามัชวิปัสสนา เพื่อสร้างสมรรถภาพทางจิตให้มีความเข้มแข็ง สร้างสติปัญญาให้ว่องไวรู้เท่าทันเหตุการณ์ต่างๆ อันจะเป็นเหตุประทุษร้ายคุณงามความดีให้เลื่อมสูญ ดังนั้น เราจึงพากันมา รำลึกถึงคุณของพระพุทธเจ้า

อติปิ แม้เพราเหตุนี้

โล ภะคะวา พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น

อะระหัง เป็นพระอรหันต์ผู้ไกลจากกิเลส ผู้หักกิเลสกง
กรรมสังสารวัฏได้โดยเด็ดขาด

สัมมาสัมพุทธะ เป็นผู้ตรัสรู้ซึ่งได้โดยพระองค์เอง โดย
ไม่มีครูสั่งสอน

วิชาจะระณะสัมปันโน พร้อมด้วยวิชชา ความรู้แจ้งเห็น
จริง และจรณะ การดำเนินข้อวัตรปฏิบัติที่ถูกต้อง

โลกะวิทู พระองค์เป็นผู้รู้แจ้งซึ่งโลก คือรู้ว่าโลกคือ
เบญจขันธ์ของเหล่านี้เราได้มาด้วยบุญ ดังนั้น เบญจขันธ์คือ^๑
ร่างกายของเรานี้ เรา มีอิมไว้สำหรับให้วัพระ เรา มีอิมไว้สำหรับ
ทำประโยชน์ เรา มีทู ตา จมูก ลิ้น กาย และใจ เօไว้สร้าง
ประโยชน์ สร้างคุณงามความดี ได้เชื่อว่าเป็นผู้ใช้โลกของตน
ให้คุ้มค่า การเกิดมาเป็นมนุษย์นี้แสนยาก แสนลำบาก ต้อง^๒
ประกอบด้วยคุณธรรม คือ ศีล ๕ และกรรมบถ ๑๐ ในเมื่อได้
มาแล้วเช่นนี้ เรายังควรจะใช้โลกคือเบญจขันธ์ของเรานี้ให้เกิด^๓
ประโยชน์โดยความเป็นธรรม อันนี้เป็นความรู้แจ้งโลกของพระ^๔
พุทธเจ้า

อะนุตตะโร บุริสะทัมมະสาระติ พระพุทธเจ้าเป็นสารี^๕
คือเป็นครูสอน เป็นผู้ฝึกอบรมอย่างยอดเยี่ยม ไม่มีใครจะยิ่งไป
กว่า

สัตถา เทเวมະนุสานัง พระองค์เป็นครูสอนเทวดาและ
มนุษย์ทั้งหลาย ดังนั้น เรายังภัยภานุตถึงพระองค์ท่านว่าจะรับ

ເອາພຣະອງຄໍທ່ານເປັນຄຽງ ເປັນຜູ້ສັ່ງເປັນຜູ້ສອນ ເຮັກຕ້ອງປົງປັບຕິດານ
ຄໍາສອນຂອງພຣະອງຄໍໂດຍເຄຣັງຄຣັດ

ພຸທໂທ ພຣະອງຄໍເປັນຜູ້ຮັກ ພຣະອງຄໍເປັນຜູ້ຕື່ນ ພຣະອງຄໍເປັນ
ຜູ້ເປັກບານ

ກະຄະວາ ເປັນຜູ້ແຈກ ຜູ້ຈຳແນກ ຄືອແຈກຄໍາສອນໃຫ້ເປັນ
ປະໂຍ່ຈົນແກ່ປະຊຸມຊນ ຂຶ້ແນະແນວທາງແທ່ງບາປັບນຸ້ມຸຄຸນໂທ່າ
ປະໂຍ່ຈົນແລະມີໃໝ່ປະໂຍ່ຈົນ

ນີ້ຄືອຄຸນຂອງພຣະພຸທຮເຈົ້າທີ່ເຮົາສົດເຮົາເຈີ້ມູຍ່ທຸກວັນໆ
ແລະອີກໜ້ອທີ່ນີ້ຄືອ ສຸກະໂຕ ເປັນຜູ້ເສົດຈີໄປດີແລ້ວ ພຣະພຸທຮ-
ເຈົ້າເສົດຈີໄປທີ່ໃຫນກີທຳປະໂຍ່ຈົນແກ່ທີ່ນັ້ນ ເມື່ອເວລາອູ້ກີມີຜູ້ຍືນດີ
ເສົດຈົນໄປກີມີຜູ້ອາລີຍໄຍດີຄິດຄົງ ນີ້ເປັນຄຸນຂອງພຣະພຸທຮເຈົ້າທີ່ເຮົາ
ເຈີ້ມູຍ່ທຸກວັນໆ

◆ ພຣະພຸທຮຄຸນ ๓

ພຣະຄຸນອັນຍິ່ງໃຫຍ່ທີ່ມີໃນພຣະພຸທຮເຈົ້າ ມີຢູ່ ๓ ປະກາຣ
๑. ພຣະພຸທຮເຈົ້າເປັນຜູ້ຮັດ ຮູ້ຂອບດ້ວຍພຣະອງຄໍເອງ ຮູ້ວະໄຮ
ຮູ້ອີຍສັສີ ຄືອ ຮັ້ຖຸກ່າ່ສົ່ງເກີດຂຶ້ນທີ່ຈິຕ ຮູ້ສຸ່ທ້ຍຄືອຕ້ວກີເລສອນເປັນ
ເຫດຖະເຍອທະຍານໃຊ້ກີເລສົດລູ່ພິດທາງທຳໄຫ້ເກີດທຸກ່າ່ ຮູ້ນໂຮສຄືອ
ຄວາມປົກຕິຂອງຈິຕໄດ້ແກ່ການດັບກີເລສ ຮູ້ມຣຣຄຄືອປົງປັບຕິດານປົງປັບຕິ
ໃຫ້ຮົງສົ່ງຄວາມພັນທຸກ່າ່ ຮູ້ແລ້ວພຣະອງຄໍໄມ້ໄດ້ຕະຫຼືກີ່ເຫັນຍາຄວາມ

รู้ของพระองค์ ยังอุตสาห์มาแจกให้พวกราได้ประพฤติปฏิบูติตาม
นี่เป็นคุณของพระพุทธเจ้าประการแรก

คุณประการที่สอง พระองค์เป็นผู้มีความบริสุทธิ์สะอาด
ทั้งกาย วาจา และใจ กิเลสน้อยใหญ่ไม่มีในจิตในใจของพระองค์
ราคะ โถะ โมหะ แม้เล็กน้อยเท่าธุลี ก็ไม่มีในจิตในใจของ
พระองค์แล้ว พระองค์จึงถึงความเป็นผู้บริสุทธิ์สะอาดโดยล้วนเชิง

เมื่อพระองค์พร้อมด้วยพระคุณ ๒ ประการดังที่กล่าวมา
แล้วนั้น พระองค์ก็มิได้นิ่งนอนใจ แม้ว่าพระองค์จะหงอเอวไว้เป็น
สมบัติส่วนพระองค์ก็ไม่มีครอไปว่าพระองค์ได้ แต่พระองค์ก็ยังสู้
เลียสละ ยอมทุกข์ยากลำบากเห็นด้หนีอยเที่ยวแสดงพระธรรม
เทคโนโลยีโปรดเวไนยสัตว์ในความนิคมต่างๆ ทั่วประเทศอินเดีย จน
กระทั่งปลูกระดึงพระพุทธศาสนาให้เป็นหลักฐานมั่นคงลงในชนพู
ทวีป ได้เป็นมรดกทางโลกมาถึงเราในปัจจุบัน อันนี้เป็นพระคุณ
ที่สาม พระมหากรุณาคุณ

◆ ภawanasrangsacunaramของพระพุทธเจ้าไว้ในจิต

ท่านทั้งหลายดีใจ ภูมิใจหรือเปล่า ที่เกิดมาเป็นมนุษย์
สมบูรณ์ด้วยอวัยวะ ร่างกายสมบูรณ์ สดปัญญาเฉลียวฉลาด มี
ความรู้สึกสำนึกผิดชอบชัด แล้วก็มาพบพระพุทธศาสนา คือ
คำสอนของพระพุทธเจ้า

แม้ว่าพระองค์ปรินิพพานไปแล้วนานแสนนาน แต่ก็ยังทรง
อภิโดยพระคุณ พุทธธรรมยังแผ่คลุมโลกอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น
พุทธะ คือ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เป็นคุณธรรม เราทุกคนสามารถ
ที่จะสร้างคุณธรรมนี้ให้เกิดขึ้นในจิตของเรารaได้ โดยวิธีการฝึก
สมาธิวิปสนา

ดังนั้น ณ โอกาสต่อไปนี้ ขอเชิญท่านพุทธบริษัททั้งหลาย
โปรดเตรียมนั่งสมาธิ โดยน้อมจิตน้อมใจรำลึกถึงคุณของพระ
พุทธเจ้ายօฯ ว่า พุทธะ ธัมโม สังโฆฯ แล้วสำรวมจิตสำรวม
ใจนิกว่า พระพุทธเจ้าก็ดี พระธรรมก็ดี พระสังฆก็ดี มีพร้อม
อยู่ที่จิตของเรารaแล้ว แล้วก็สำรวมจิตนึกบริกรรมภาวนาพุทธฯ
ไว้ในจิต

◆ สมถกรรมฐาน ระดับนิวรณ์ ๕

ภาวนาพุทธฯไปจนกว่าจิตจะสงบ มีความสว่าง มีปีติ มี
ความสุข อันเป็นสมาธิขั้นสมถกรรมฐาน มีจุดมุ่งหมายที่จะระดับ
นิวรณ์ ๕ ประการ คือ การฉันทะ ความโคลร์ในการหือความ
สุขสบาย พยาบาท ความพยาบาทเคียงด้วย ถินะมิಥะ
ความง่วงเหงาหวานอน อุทธัจจะกุกกุจจะ ความฟุ่งช่านรำคาญ
วิจิกิจชา ความลังเลไม่ตกลงใจที่จะประพฤติปฏิบัติธรรมโดย
ເຂາชีวิตเข้าแลก นี่คือจุดมุ่งหมายของการเจริญกรรมฐานขั้น
สมถะ

กรรมฐานอันได้ที่เนื่องด้วยบริกรรมภានาพุทธ ลัมมา-อรหัง ยุบหนอพองหนอ เป็นวิธีการปฏิบัติสมถกรรมฐาน คร ปฏิบัติบริกรรมภานาอย่างไรก็ได้ จุดมุ่งหมายเพื่อระงับนิวรณ์ ๕ ให้สงบระงับไปจากจิตในขณะที่ภานาอยู่

กรรมฐานอันไดสามารถทำจิตให้สงบ สว่าง มีปิติ มีความสุข มีความเป็นหนึ่ง จิตรู้ ตื่น เบิกบาน นิวรณ์ ๕ หาย ไปหมดสิ้น กรรมฐานอันนั้นเป็นกรรมฐานที่ถูกต้อง

ครจะภานาแบบไหนอย่างไรก็ตาม เมื่อสามารถทำจิตให้ สงบนั่งเป็นสมาธิ ขัดนิวรณ์ ๕ ได้ เป็นการใช้ได้ทั้งนั้น ดังนั้น ณ โอกาสต่อไปนี้ ขอเชิญท่านทั้งหลายจะบริกรรมภานา คร คล่องตัวในการบริกรรมภานา พุทธ ก็ว่า ลัมมาอรหัง ก็เอา ยุบหนอพองหนอ ก็ใช้ได้ หลักสำคัญ ให้ขัดนิวรณ์ ๕ ได้ เป็น จุดมุ่งหมายของการเจริญสมาธิขั้นลามะ อันนี้สำหรับผู้ที่เริ่มต้น

สำหรับผู้ที่ภานาเก่งแล้ว จิตมีภูมิจิต ภูมิใจ มีภูมิธรรม เกิดขึ้น เมื่อภานาไป จิตเกิดมีความคิด ให้มีสติกำหนดตามรู้ ความคิดเรื่อยไป

สำหรับผู้ใหม่ ภานาพุทธ พุทธ เป็นต้น เมื่อจิตทิ้งพุทธ ไปคิดอย่างอื่น ให้กลับมานึกพุทธฯฯ ถ้าจิตสงบลงไปแล้ว หยุด ว่าพุทธ แต่มีปิติ มีความสุข นั่ง วาง อยู่เฉยๆ ก็ปล่อยให้นั่ง วางอยู่อย่างนั้น ถ้าหากเกิดความคิดขึ้นมา ปล่อยให้คิดไป แต่ มีสติตามรู้ไปทุกขณะจิต นี่คือจุดเริ่มต้นของการภานา

อย่ากลัวติดสมกะ

สามาธิขันสมกะนี้ต้องเอาให้ได้ ต้องพยายามบริกรรม
ภารนาเอาให้ได้ให้ จิตสงบ นิ่ง สว่าง รู้ ตื่น เปิกบาน มีปิติ มี
ความสุข กายเบา จิตเบา กายสงบ จิตสงบ นิวรณ์ ๕ หายไป
ความฟุ่มช่านรำคาญหายไป มีแต่ปิติและความสุขบังเกิดขึ้นใน
จิต

จิตมีปิติและความสุขเป็นภักษาหาร ผู้ภารนาຍ่อมอยู่อย่าง
สงบเยือกเย็น หากความสุขอันใดจะเที่ยมเท่าความสงบจิตที่
ประกอบด้วยปิติและความสุขไม่มีแล้ว

ดังนั้น อย่ามองข้ามความสงบ อย่ามองข้ามสามาธิ ต้องให้
เอารามาธิให้ได้

อย่าไปกลัวจิตจะติดสามาธิ ถ้าจิตไปติดความสงบ ติด
สามาธิ ดี ดีกว่าไปติดอย่างอื่น ให้มันติดสามาธิ ติดความสงบ
เอาไว้ก่อน อย่าไปกลัว

บางทีบางท่านภารนาพุทธ์แล้วกลัวจิตจะติดสมกะ ทั้งๆ
ที่ตัวเองก็ยังไม่เคยเป็นสมกะ จิตยังไม่สงบเป็นสมกะ ยังไม่
สงบเป็นสามาธิ แต่ไปกลัวจิตจะติดเลี่ยก่อนแล้ว ในเมื่อเกิดกลัว
ขึ้นมา จิตก็ไม่เป็นสามาธิ เมื่อไม่เป็นสามาธิ วิปัสสนา ก็ไม่มี ต้อง
เอาจิตให้เป็นสามาธิก่อน อันนี้สำหรับผู้ปฏิบัติเบื้องต้น ต้องยึด
อันนี้เป็นหลัก

● ไปไหนไปกับพุทธ

เมื่อออกจากที่นั่งสมาธิไปแล้ว เราสามารถที่จะบริกรรมภานพุทธฯ ไว้ทุกขณะจะิตทุกลมหายใจ ยืน เดิน นั่ง นอนรับประทาน ดื่ม ทำ บริกรรมภานพุทธฯได้ไม่ต้องเลือกเวลา เลือกเวลา เมื่อเรามาด้มั่นในการบริกรรมภานพุทธฯเป็นต้น เมื่อทำหนักๆ เข้า จิตมั่นเกิดคล่องตัว แม้จิตจะยังไม่สงบเป็นสมาธิดังที่กล่าวแล้ว เราจะมีความรู้สึกว่าพุทธฯอยู่ในจิตของเราตลอดเวลา แล้วหลังจากนั้น ความสงบจิตก็ย่อมจะบังเกิดขึ้น

ขอให้ท่านจงตั้งใจบริกรรมภานาด้วยความเชื่อมั่นศรัทธา เชื่อมั่นในสมรรถภาพของตนเอง ในความสามารถของตนเอง เชื่อมั่นในบริกรรมภานาอันเป็นอารมณ์ของจิต ว่าภานาแล้ว จะต้องเกิดผลขึ้นมาอย่างแน่นอน อย่าเคลือบแคลงลงสัญญาๆ ทั้งนั้น จงทำด้วยความแน่ใจ ด้วยความแน่วแน่ อย่าลังเลลงสัญญาๆ ทั้งสิ้น ให้ตั้งใจให้แน่แหน่จะลงนรกขอไปกับพุทธฯ ขึ้นสวรรค์ขอไปกับพุทธฯ จะถึงนิพพานก็ขอไปกับพุทธฯ จิตอยู่กับพุทธฯตลอดเวลา

เมื่อพุทธฯเข้าไปถึงใจแล้วถึงจิตแล้ว จิตจะกล้ายเป็นผู้รู้ ผู้ดื่น ผู้เบิกบาน ในขณะที่จิตยังไม่รู้ ดื่น เบิกบาน ความรู้สึกลางนึกดชอบชั่วดีจะไม่เกิดมิในจิตของห่านผู้ภานพุทธฯ

เอ้า ต่อเนี้ยไปจงตั้งใจทำความสงบ บริกรรมภานาตามแนวทางที่เสนอแนะไปแล้ว

♣ ปฏิบัติอย่างไรเมื่อเกิดนิมิตและความคิด

เมื่อกระแสจิตส่องอกไปข้างนอก บางครั้งย่อ้มรู้เห็นนิมิตต่างๆ นิมิตเป็นภาพคน ภาพสัตว์ ภาพป่าไม้ภูเขาเลากา เมื่อมีเหตุการณ์อย่างนี้เกิดขึ้น ให้กำหนดรู้จิตของเราว่ายังเดียว อย่าไปอะไรใจ อย่าไปตกใจ อย่าไปดื่นใจ ให้นึกว่านิมิตทั้งหลายเหล่านั้นเกิดขึ้นจากจิต เป็นมโนภาพที่จิตของเราปูรุ่งแต่งขึ้นมาเท่านั้น ให้กำหนดหมายรู้เป็นอารมณ์จิต เป็นเครื่องรู้ของจิต เครื่องระลึกของสติ

อารมณ์เครื่องรู้ของจิตในบางครั้งมันก็เป็นรูปเป็นร่าง เป็นตัวเป็นตนขึ้นมา บางทีมันก็เป็นความคิดที่ผุดขึ้นมาโดยไม่มีรูป มีร่าง แม้ว่าสิ่งเหล่านี้จะปรากฏขึ้นในขณะที่ทำสมาธิ Kavanaugh ให้กำหนดจิตรู้FFEYอยู่เท่านั้น อย่าไปนึกไปคิด อย่าตกใจ อย่าอะไรใจ

พอเราเริ่มต้นทำสมาธิ Kavanaugh อย่าไปนึกอยากให้จิตมันสงบ หน้าที่มีแต่บริกรรมภានาพุทธฯฯ อย่างเดียว จิตจะสงบให้เป็นหน้าที่ของจิต ไม่สงบให้เป็นหน้าที่ของจิต หน้าที่ของเราก็คือตั้งใจบริกรรมภานาพุทธฯ

เมื่อมีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น ก็ไม่ต้องไปนึกว่านี่อะไรหนอ แต่ถ้าจิตมันคิดของมันขึ้นมาเอง เราปล่อยให้มันคิดไป แล้วก็ฝึกให้มีสติตามรู้เรื่อยไป ถ้าหากว่าจิตของท่านผู้ใดมีความสงบจนคล่องตัว จนชำนาญแล้ว ถ้าเราเริ่มต้นด้วยบริกรรมภานา

พุทธ์ พอจิตมันหยุดพุทธ์ไปคิดอย่างอื่น ปล่อยให้มันคิดไป ให้มีสติตามรู้ๆๆ ไป

❖ ความคิดที่มีสติตามรู้ ต่างกับความคิดฟุ่งซ่าน

พึงทำความเข้าใจไว้ว่า ความสงบของจิต หรือสมารธ มี ๒ อย่าง

อย่างหนึ่ง จิตสงบ นิ่ง รู้ ตื่น เปิกบาน มีปิติ มีความสุข มีความเป็นหนึ่ง แต่ไม่มีความรู้อะไรเกิดขึ้น จิตได้แต่นิ่ง รู้ เฉยอยู่ อันนี้เป็นความสงบแบบหนึ่ง

ความสงบอีกแบบหนึ่ง จิตมีความคิด มีสติ รู้อยู่ที่ความคิด พร้อมๆ กันนั้น มีปิติ มีความเป็นหนึ่งคือหนึ่งรู้อยู่กับอารมณ์ จิตในปัจจุบัน อันนี้ก็คือความสงบจิต ความสงบจิตที่ยังมีวิตก วิจาร ปิติ สุข เอกคคตَاอยู่ เพราะความคิดไม่ใช่ความฟุ่งซ่าน ของจิต

แต่ความคิดที่เรียกว่าจิตฟุ่งซ่านนั้น คิดไปแล้วเกิดดีใจ เลียใจ คือ ทุกข์ใจไปพร้อมๆ กับความคิด อันนี้เรียกว่าความฟุ่งซ่าน

แต่ถ้าภารนาแล้วจิตเกิดความคิด แต่เมื่อปิติ มีความสุข มีความเป็นหนึ่ง หนึ่งอยู่กับความรู้ ความคิดอันนั้น ความยินดีไม่มี ความยินร้ายไม่มี มีแต่ดีเมรสปิติและความสุข อันนี้

เป็นความสงบอีกแบบหนึ่ง ความสงบแบบนี้เป็นจิตสงบซึ่งกำลังดำเนินอยู่ในขันวิปสนากรรมฐาน ซึ่งความคิดมันก็คิดขึ้นมาเอง สติก្សพร้อมอยู่เอง แล้วก็มีความสุข มีปีติ มีความเป็นหนึ่งอยู่เอง ทุกลั่งทุกอย่างเป็นอัตโนมัติไปหมด ในขณะนั้น กายก็เบาจิตก็เบา กายก็สงบจิตก็สงบ

อ้าว ความคิดมีอยู่ มันจะสงบได้อย่างไร พระพุดอะไรไม่เข้าเรื่อง ที่เรียกว่าสงบนั้น เพราะมันไม่มีตัวเลี้ยงไว ไม่มีความทุกข์ใจ มีแต่ปีติ มีแต่ความสุข คละเคล้ากันไป ยังคิดจิตยิ่งผ่องใส ยังคิดจิตยิ่งมีสติสัมปชัญญะว่องไว ยังคิดยิ่งชาบชี้งปิติและความสุขยิ่งบังเกิดขึ้น นี่ ถ้าจิตมีความคิด แต่ก็มีปีติ มีความสุขอยู่ตลอดเวลา นั้นไม่ใช่ความฟุ่มช่าน จิตเกิดภูมิความรู้ แต่ถ้าความคิดอันใด ยังคิดก็ยังหนักหน่วง ยังคิดก็ยังมีความทุกข์ ยังคิดก็ยังมีความหนักกายหนักใจ กายก็ไม่สงบ จิตก็ไม่สงบ อันนั้นเรียกว่าความฟุ่มช่าน

จิตที่ยังมีความคิดอยู่ แต่มันสงบกาย สงบจิต กายสงบ มันสงบจากทุกข์เวทนา จิตสงบ มันสงบจากความรู้สึกทุกข์ในจิต คือ สงบจากความยินดี สงบจากความยินร้าย สงบจากความฟุ่มช่านรำคาญ เรียกว่า尼วรณ์ ๕ หายไป นั่นคือความสงบ

พระฉะนั้น จิตสงบแบบที่สองนี้ ท่านทั้งหลายพากันเข้าใจผิด ถ้ายิ่งผู้ที่เคยทราบนาจิตสงบเป็นหนึ่ง เป็นเอกคติ รู้ดีน เปิกบาน บางทีจะกระหึ่งตัวหายไปแล้ว กายหลังเกิดจิตมี

ความสูงบนนิดหน่อย ความคิดมันเกิดฟุ่งๆๆๆ ขึ้นมา นี่ทำให้ผู้ภารนาเข้าใจผิดว่าจิตฟุ่งช่าน

ความคิดอันใดที่มีสติสมปัญญา รู้ทันอยู่ทุกขณะจะจิต ความคิดอันนั้นไม่ใช่ความฟุ่งช่าน เป็นการพิจารณาของจิต แม้มีอะไรผุดขึ้นมาบันดาลหน่อย มันจะพิจารณาของมันเองโดยอัตโนมัติ ถ้าหากถึงอารมณ์สิ่งใดขึ้นมา มันจะพิจารณาเป็นธรรมะไปหมด แม้แต่ได้ยินเสียงดังปื๊บขึ้นมา มันจะหยิบมาพิจารณาปื๊บๆๆ ไปเลย น้อยกว่านี้เรียกว่าจิตมีปัญญาพิจารณา มันพิจารณาหาเหตุผล พิจารณาหาซองทางที่จะทำให้เกิดความสูง พิจารณาให้รู้เหตุผล เพราะฉะนั้น อย่าไปเข้าใจผิดว่าจิตมันฟุ่งช่าน

◆ ศิล สามาธิ ปัญญา รวมลงเป็นปัญญาภิสัจ្រ

อย่างเมื่อวานนี้ มีท่านผู้หนึ่งมาถาม เมื่อก่อนนี้ภารนาจิตลงบดี มีปีติ มีความสุข แต่ภายหลังมามันมีแต่ความคิด คิดไม่หยุด แต่คิดแล้วสติมันก็รู้ๆๆ รู้ทันอยู่ตลอดเวลา เคยถามอาจารย์ท่านหนึ่ง ว่าจิตมันฟุ่งช่าน เดียวจะเป็นโรคประสาทตาย

นี่เพราะความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เราต้องทำความเข้าใจไว้ว่า ศิลlobrum สามาธิobrum ปัญญา ปัญญาobrum จิต ในเมื่อศิล สามาธิ ปัญญา ประชุมพร้อมที่จิต รวมพลังลงเป็นหนึ่ง มีสติวินโย ในเมื่อศิล สามาธิ ปัญญา รวมลงเป็นหนึ่ง มันกล้ายเป็นตัวบุญเรียกว่า ปัญญาภิสัจ្រ เมื่อศิล สามาธิ รวมลงเป็นหนึ่ง มัน

กล้ายเป็นตัวบุญญาภิสัขารแล้ว มันจะปฏิวัติจิตให้เกิดภูมิปัญญา ภูมิปัญญาคืออะไร ภูมิปัญญาคือความคิด คิดเรื่องอะไร ก็ได้ ซึ่งสุดแท้แต่จิตจะคิดของมันขึ้นมาเอง บางทีคิดอยู่ในส่วนลึกๆ ของจิต ผุดๆๆๆ ขึ้นมา เมื่อ он กับน้ำพุ

การ Kavanaugh ต้องให้มันถึงขั้นบุญญาภิสัขาร ให้ถึงขั้น ความเป็นเอง เมื่อศีล สมาริ ปัญญา ถึงพร้อมแล้ว มันจะเป็นเอง ของมันโดยอัตโนมัติ จิตก็เป็นปกติ สดก็รู้พร้อม เพราะพลังแห่ง ศีลตัวเป็นปกตินั้นเอง และพลังแห่งสติที่พร้อมอยู่นั้นเอง ทั้ง ๒ อย่างประกอบกันเข้าเป็นตัวบุญญาภิสัขาร มันสามารถปฏิวัติ จิตให้ดำเนินไปสู่ภูมิความรู้ ภูมิจิต ภูมิธรรมได้ นี่แหล่ะที่ท่านว่า อะธิจิตตะสิกขาสิกขิตพพา อะธิสีลະสิกขาสิกขิตพพา อะธิ- บุญญาสิกขาสิกขิตพพา ศีลก็มีพลังอันยิ่งใหญ่ สมาริก็มีพลังอัน ยิ่งใหญ่ ปัญญา ก็มีพลังอันยิ่งใหญ่ จิตเกิดศรัทธา มีความโครงใน การที่จะพิจารณาธรรม มีวิริยะ ความพากเพียรเป็นเองโดย อัตโนมัติ มีสติ ความรู้พร้อมคือตั้งใจพร้อมเองโดยอัตโนมัติ มี ความมั่นใจ เพราะจิตมีความมั่นคง แล้วก็มีปัญญาเกิดขึ้นโดย อัตโนมัติ

✿ เมื่อ Kavanaugh ได้พลังจะพิจารณาธรรมเองเป็นอัตโนมัติ

ผู้ Kavanaugh ได้พลัง ได้คุณธรรมอันเป็นพลัง พลังก็คือ พลัง ๕ ครรภ์ชา วิริยะ สติ สมาริ ปัญญา เมื่อครรภ์ชา วิริยะ สติ สมาริ ครรภ์ชา วิริยะ สติ สมาริ ปัญญา เมื่อครรภ์ชา วิริยะ สติ สมาริ

ปัญญา เกิดขึ้นแล้ว จะรวมพร้อมลงเป็นหนึ่งเรียกว่า เอกายโน มัคโค ในเมื่อจิตเป็นเอกายโน มัคโค ศิล สมาริ ปัญญา รวมลง เป็นหนึ่ง เป็นเอกายโน มัคโค ย่อมเป็นใหญ่ในการที่จะสอดส่อง ธรรม จิตก็เป็นปกติ ลติก็เป็นปกติ สมาริก็เป็นปกติ รู้พร้อม อยู่ที่จิตอย่างเดียว แล้วสามารถที่จะวิจัยธรรมเองโดยอัตโนมัติ โยนิโสมนลิการ การทำในใจโดยแบนกาย เจตนาสัญญา อะไร หายขาดไปหมด ยังเหลือแต่ความเป็นเอง ของจิตโดยอัตโนมัติ

เมื่อจิตถึงซึ่งความเป็นเองโดยอัตโนมัติ อะไรจะเกิดขึ้น ดับไปภายในจิต จิตก็กำหนดครุฑๆ แล้วก็ปล่อยวางไป ไม่ได้ ยึดเอาอะไรไว้สร้างปัญหาให้ยุ่ง มีแต่ความปลดปล่อย โปร่ง มีแต่ ความเบิกบาน มีแต่ความแซมซื่น มีแต่ความดูดดื่มในคุณธรรม มีปีติ มีความสุข พร้อมๆ กันนั้น พุทธะผู้รู้ พุทธะผู้ตื่น พุทธะผู้เบิกบาน จิตเบ่งบานพร้อม ไม่มีทุกข์ ไม่มีโศก ไม่มีเคร้า ไม่มีเข้า ไม่มีเรา มีแต่ความเป็นธรรมโดยเที่ยงตรง นั่นคือ คุณธรรมบังเกิดขึ้นในจิต

✿ ใจที่มีคุณธรรมจะมีเมตตาต่อกัน

จิตของผู้ที่ถึงคุณธรรม มีศิล สมาริ ปัญญา ถึงพร้อม ถ้า เราดูกันจริงๆ แล้ว จะคล้ายกับว่าจิตมีความกังวล แต่มันไม่ใช่ คุณธรรมเป็นเหตุให้นึกถึงกัน

เราไปในวัดไหนๆ ให้สังเกตดูให้ดี เราจะไปหาพระหาเจ้า
หาธัมมธัมโม หาข้อวัตรปฏิบัติ ถ้าไปวัดไหน ต่างคนต่างอยู่
พระเณรต่างคนต่างอยู่ ไม่สนใจในกันและกัน ลูกคิชช์ไม่รู้จัก
อาจารย์ อาจารย์ไม่รู้จักลูกคิชช์ ขาดความเอาใจใส่ดูแลสุขทุกข์
ซึ่งกันและกัน อันนั้นแสดงว่าพระสงฆ์ในวัดนั้นไม่มีคุณธรรม ศีล
สมาริ ปัญญา ไม่บริสุทธิ์สะอาด ถูกอามิสภายนอกหรือถูกกิเลส
ต่างๆ เข้าครอบงำจิต ไฝผันแต่จะแสวงหาลาภยศสรรเสริญ
ไฝผันแต่จะแสวงหาโภยมอุปถัมถ์อปฐฐานาก หอบริษัทบริหาร แม้มมุ่
คงะกันเองไม่สนใจ จิตใจแทนที่จะอยู่ในขอบเขตของรักวิเศษ
วัด มันกระโดดออกไปอยู่ข้างนอก โดยที่สุด แม้แต่ข้าวบินทبات
แทนที่มันจะอยู่ในวัดเลี้ยงคนในวัด มันกลับออกไปเลี้ยงคนภายนอก
นี่เพราะอะไร เพราะใจขาดคุณธรรม ขาดความเมตตา
กายกรรม ขาดความเมตตาตัวจีกรรม ขาดความเมตตามโนกรรม
กล้ายเป็นจิตใจที่โหดเหี้ยม ไม่เอาใจใส่ดูแลสุขทุกข์ ไม่รู้จักหน้าที่
ในการทำกิจวัตร ถือว่าศาสนานี้สอนแต่ญาติแต่โยมเพียงถ่าย
เดียว

พระเณรที่ขาดคุณธรรมมากจะล้มตัวล้มหน้าที่

เขามาตั้งศูนย์สมาริภavana เพื่อฝึกฝนอบรมกันก็ไม่สนใจ
ครูบาอาจารย์แนะนำให้สวดมนต์ทำวัตรเช้าเย็นทุกวันไม่ให้ขาด
ก็ไม่สนใจ เขาไม่การนั่งสมาธิภavana ตอนบ่ายในโบสถ์ทุกวันก็

ไม่สนใจ ทำไมจึงไม่สนใจ เพราะจิตใจมันหนา จิตใจมันบ้าป
จิตใจมันเต็มไปด้วยความโลภไม่โกลั่น จิตใจปราศจากคุณธรรม
กล้ายเป็นผู้ทุกศิลไม่มีคุณธรรม เพราะฉะนั้นจึงไม่รู้จักหน้าที่ของ
ตนเอง นิมันเป็นอย่างนี้ อันนี้ไม่ใช่ด้านนี้ อยากจะให้รู้ความ
จริง

ในเมื่อเราไม่พิจารณาดูจิตดูใจของเรา มันก็ไม่รู้ไม่เห็น
จิตใจมันออกไปอยู่นอกโน้น มันไม่อยู่ในตัวในกายของเรางักษ์ที่
ลืมเนื้อลืมตัว จนกระทั่งไม่รู้จักว่าตัวเป็นอะไร ไม่เคยนึกว่าเรา
เป็นพระ ไม่เคยนึกว่าเราเป็นเณร ไม่เคยนึกว่าเราเป็นแม่ข้าว
นางซี ไม่เคยนึกว่าเราเป็นอุบาสก อุบาลิกา นั่งใกล้พระพุทธ
พระธรรม พระสงฆ์ เอาจิตใจห่างออกไปทุกทีๆ ไม่สร้างคุณงาม
ความดีเป็นที่จุงใจของประชาชน ญาติโยมเกิดความเบื่อหน่าย
ไม่ครบทรา ไม่ทำนุบำรุง หาว่าโยมใจจีดใจดำ นั้น มันเป็นไปอย่าง
นั้น อันนี้ต้องพิจารณาดูให้ดี

วันนี้ ระดับพระเถระ มหาเถระทั้งหลาย ก็ขาดสอดมนต์
ทำวัตรกันไปหลายองค์ พระวัดเรนี ถ้ามีพระยา ๑-๒-๓ ขึ้น
มาแล้ว ไม่รู้จักทางเดินขึ้นคลานการเปรียญมาสอดมนต์ทำวัตร
รู้จักแต่ทางที่จะเดินออกไปสอดมนต์ มาติกา บังสุกุลอย่างเดียว
บวชมาเพื่อลาภลักษณะหรืออย่างไร บวชมาไม่เอาความดีใน
ธรรมวินัยที่พระพุทธเจ้าทรงโปรดหรืออย่างไร ทำไมจิตใจไม่
สนใจหน้าที่ของตัวเอง

✿ การบวชต้องมีจุดหมาย

การบวชนี้ต้องมีความหมาย ต้องมีจุดหมายปลายทาง บวชตามประเพณี บวชหนีสงสาร บวชผลลัภข้าวสุก บวชสนุกแต่เล่น นี่เขาเรียกว่าบวชไม่รู้จักหน้าที่ของตน บวชต้องมี สัพะทุกขณะสสรณะ นิพพานสสະ สังฆิกระนัตถายะ บวชมาแล้วต้องรู้จักทำให้แจ้งในธรรมะคำสอนที่พระองค์ทรงประกาศ ทำให้แจ้งเชิงพระนิพพาน ถึงแม้มัวไม่ถึงพระนิพพาน ก็มีความพากเพียรพยายามปฏิบัติปฏิบัติขอบ จึงจะสมศักดิ์ศรีของผู้ที่บวชมาในพระพุทธศาสนา

บวชมามากเท่าไร มีจำนวนมากๆ ก็ยังเพิ่มคนขึ้นเกียจเข้ามาทุกทีๆ จนผลสุดท้ายวัดก็เลยจะเป็นแหล่งเพาเว่นขี้เกียจ รู้ไหมไม่อย่าชาร์โลงเข้าบ้างเลย ชาวบ้านนั่นบ้านเขาอยู่ใกล้ๆ เขาก็ยังอุดส่าห์เดินมา นั่งรถมา เพื่อทำวัตรสวดมนต์ร่วมกับเรา พากเราพรอด้วยน้ำเสียงระฆังเงงๆๆ หมามันก็ยังรู้จักหอน เสร์จแล้วพระเนรพรอด้วยน้ำเสียงระฆังตีเงงๆๆ ซักผ้ามาคลุมศีรษะ “ตีโคงตระพ่อโคงแม่มันอะไرنักหนา” อาย่าให้มันเป็นอย่างนั้นหมูทั้งหลายตกลนกรกตายนะ นีเดือนนะ เดือน

เวลานี้เราอย่าไปเข้าใจ อย่าไปภูมิใจ ผอมมาอยู่นี่ ๑๐ ปี ไม่เคยมีพระองค์ได้มาปรึกษาภูมิจิต ภูมิใจอันละเอียด เมื่อวานนี้แม่ค้าเย็บปักถักร้อยยังมาเล่าเรื่องภูมิจิต ภูมิใจให้ฟังว่า ทำไม่มัน

เป็นอย่างนี้หลวงพ่อ แม้แต่หยดน้ำลงมา ก็ยังเอามาพิจารณา ทำอะไรมีแต่พิจารณา พิจารณาเองของมันโดยอัตโนมัติ เดียวฉันเลยสบาย ไม่ต้องนึกถึงอะไรมั้งนั้น จิตมันพิจารณาของมันอยู่ตลอดเวลา พิจารณาเป็นธรรมอยู่ตลอดเวลา นี่ชาวบ้านเข้าก็ยังมีปัญหามากมาย

◆ อย่าเป็นกรรมฐานนอกครู

ไอ้เราเนี่ย พอบวบติดหน่อยๆ ซักจะเก่งๆ ขึ้นมาเลียแล้ว อย่าเพิงเก่งไว้หลาย อย่าเพิงอยากดังไว้หลาย สมัยนี้เรากำลังพา กันแข่งกันดัง ดัง เพราะอาศัยบารมีของครูบาอาจารย์คุ้ม บารมีของครูบาอาจารย์คุ้มเราร้อย เข้าไปในกรุงเทพฯ ญาติโยมถามว่าเป็นลูกศิษย์ใคร ลูกศิษย์หลวงปู่มั่น เหยียบรอยก์ไม่ถูกหลวงปู่มั่น ยังอุดสานไปอ้างว่าเป็นลูกศิษย์หลวงปู่มั่น เดียวฉันพวงเรามักอ้างแต่ครูบาอาจารย์ บางทีก็ใบneck คำหนินะยะอยู่ในวัดบ้านวัดซองเข้า พวงเขามาไม่ใช่กรรมฐาน ไม่ใช่นักปฏิบัติ ส่วนเรานี้ไปเที่ยวอ้างแต่ครูบาอาจารย์ ทีนี้ถ้าເພື່ອວ່າบารมีของครูบาอาจารย์ เลื่อมหมวดแล้ว เราไม่สร้างบารมีของเราเพิ่มเติมเอาไว้เนี่ย ต่อไปเราจะจะต้องแข่งกันดับ เวลาນี้กำลังแข่งกันดัง ต่อไปกำลังจะแข่งกันดับ ความเป็นอยู่ของพระเนรฝ่ายปฏิบัติ เวลาเนี่ย แม้แต่ชาวบ้านเข้าก็เป็นห่วง เป็นห่วงเสียดายที่เรามีครูบาอาจารย์ดีๆ วางรากฐานเอาไว้แล้ว แต่เราไม่สามารถที่จะยึด

หลักปฏิบัติของครูบาอาจารย์เอาไว้ได้

สิ่งใดที่ครูบาอาจารย์ของเราทดสอบมาแล้วในวิธีการภาวนา ท่านทดสอบมาแล้วเห็นว่าไม่ใช่แนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง ท่านเลิก ละไปหมดแล้ว เช่นอย่างการทำจิตไปติดต่อกับวิญญาณเป็นต้น ท่านก็ทดลองมาแล้ว ทำไปทำมาวิญญาณมันจะเข้ามาขึ้นในหัวใจ หัวใจเอาไปเป็นบริวาร นั่น ผิวหนังจะเอาไปเป็นบริวาร ท่านรู้สึก ด้วย ท่านก็เลิกหมดแล้ว ไอ์เรายังอุตสาห์เอาวิญญาณมาเข้าหัวใจ เชิญวิญญาณองค์โน้นบ้าง เชิญวิญญาณองค์นี้บ้าง มาทรง มาให้ แลดงธรรมให้ฟัง จาริตประเพณีของพระพุทธศาสนาไม่เคยมี หรือก้อเอาผิมาเทคโนโลยีให้คนฟัง มีแต่คนเทคโนโลยีให้ฟัง เพราะฉะนั้น ใครอย่าไปปริ

พยายามทำจิตทำใจให้มันยินดีในปัจจัยสี่ตามมีตามได้ เราบวชมาแล้วเราจะห่วงอะไร จะบวชมาเพื่อห่วงหาเงินหาทอง ไปแต่งลูกแต่งเมียอย่างนั้นหรือ หน้าไม่อาย พิจารณาดูให้ดีๆ ซึ ที่จะมาทำวัดลดมนต์บนศาลานี่ ทำไมไม่เห็นทะเลแย่งกัน ขึ้นมา ที่เข้าถือกระดาษจะนิมนต์พระ ซื้อผุมมีไหม เข้าไปดู ซื้อ ไม่มี หน้าเคร้า ลดมนต์ทำวัดบนศาลาไม่มีใครให้ค่าจ้างรางวัล นี่เนาะ ไม่รู้จะไปสวัดหัวมันทำไม สวดแล้วก็ไม่มีประโยชน์นี่ ไป ลดมนต์ในบ้านยังได้กินกัน และยังได้สตางค์ใช้ด้วย ดีกว่าเนาะ ถ้าจะเอ้ายังนั้นก็ตี ที่นี่ถ้ามันล้มบทลดมนต์หมดแล้ว จะหากิน ที่ไหน

อย่าเปลี่ยนศาสนาพุทธให้เป็นศาสนาไสยาสตร์

อันนี้คือรูปอาจารย์ท่านเทคโนโลยี ท่านเทคโนโลยีแจ้งๆ ท่านจึงได้ลูกศิษย์ดี ไปเทคโนโลยีปิดๆ บังๆ ไม่ได้เรื่องหรอก พากันเอ้าไปพิจารณาดูให้มันดี อย่าสำคัญมั่นหมายว่าตัวเองดีวิเศษยิ่งกว่าชาวบ้าน ผມไปเทคโนโลยีกรุงเทพฯ แต่ละทีๆ แต่ละชั้นรม แต่ละแห่ง มีปัญหาเรื่องภูมิจิต ภูมิใจมาถามกัน โว้ย ถ้ามจนตอบไม่หาดไม่ไหว นีดีหน่อยนะนี ปริยัติก็ได้เรียนมาเป็นมหา ๕ ประโยชน์ ปฏิบัติก็ได้ทำมาบ้าง ถึงแม้ไม่สำเร็จมรรคผลนิพพานได้ฯ ก็พอรู้ซ่องทาง มีประสบการณ์พอเล่าให้ฟังได้

ที่นี่ถ้าหากว่าอย่างพวกเราไม่มีการศึกษา เรียนปริยัติก็ไม่เอา ภารนา ก็ไม่เอาไหน เมื่ออายุบรรษานมากขึ้น องค์นั้น ก็ถูกเข้าเรียกอาจารย์ องค์นี้ก็อาจารย์ หนักๆ เข้าใครๆ เข้า ก็ยกย่องให้เป็นอาจารย์ เอ เราเนี้ยเอตัวไม่รอดเสียแล้ว จิตใจ มันก็เขว แล้วก็ไปหาเรียนวิชาอาคมเล็กๆ น้อยๆ มนต์หนัง เหนียว มนต์เสน่ห์มนต์นิยม เอามาเผยแพร่ แทนที่จะเผยแพร่ ธรรมะ เลยไปเผยแพร่สิ่งอื่นไป เรายังเลยพากันเปลี่ยนศาสนาพุทธให้เป็นศาสนาไสยาสตร์บ้าง เป็นศาสนาผีบ้าง เป็นศาสนาเทวดาบ้าง

ที่นี่ชาวบ้านชาวเมืองทั้งหลายผู้ที่เข้ายังหลงอยู่ พระบาง พ梧 บางฝ่ายก็พยายามที่จะแก้ แก้ความเข้าใจผิดของชาวบ้าน

ให้เข้าใจถูก แต่พระอีกพากหนึ่งก็ยังเอาวิชาเหล่านั้นมาเป็นเครื่องมือหาอยู่หากิน มันก็แก้มิ่งไหว

ผมภรวนานพุทธ พุทธ์ มาตั้งแต่อายุ ๑๕ ปี ถึงปัจจุบันนี้หนัง ผมไม่เห็นยวเลย แต่บางคนเข้าเรียนมาค่าาคามมาปลูกเสกเข้า โอมพระลับเลึงเงิง มือกูแข็งปานพื้้า มือกูชำ่เหล็กตาย มือกูบาย คอมเหล็กไปพร้อม ปากกูห้อนปานไฟ ตีนกูใส่ปานกำแพงเพชร มือกูบาย ๗ หัวพญานาค ปากกูควบพระจันทร์ ตีนกูยันพระ อุทิตย์ สะหลังคงสะหลัง เป้าปากพรวดลงไป ๗ บาท เดียว กรุบๆ กลืนลงไป พันแท่งไม่เข้า ชาวบ้านเห็น อ้าย อัศจรรย์ พระองค์นี้ มีญาณ มีสมาริ วิเศษวิสิ ไปเที่ยวหาหลอกลงให้ เข้าหลงๆ เป็นอยู่อย่างจั้น

ต้องระวัง สักการโกรกปูริสัง หันติ ลาภและลักษณะร่ายรื่น ช่าบุรุษโง่ ในเมื่อเราโง่ไม่ศึกษาธรรมวินัยให้เข้าอกเข้าใจดี เรา กล้ายเป็นมิจฉาชีวี หากินไม่ถูกทาง บางทีไปเรียนวิชาคาม เรียกกฎเรียกวิญญาณเข้า เอาซื่อเขามาเขียนไส้กระดาษ เอา ควันเป็นไส้เทียน แล้วก็นั่งบริกรรม Kavanaugh เรียกจิตเรียกใจเข้าอยู่ อย่างนั้นแหละ เขียนชื่อนาง ก. ลงไป นาย ก. ลงไป Kavanaugh ภคคินเม เอธิ ภคคินเม เอธิ ภคคินเม เอธิ เอ้า เรียกกฎ เรียกวิญญาณให้เข้าเกิดความเลื่อมใส ให้เข้าเอาทรัพย์สินเงิน ทองมาบำรุงบำรุง เรายังทำวิชาคามให้คนอื่นหลงให้หลงเชือ มันก็มีค่าเท่ากันกับการขอจีบลัน

ที่นี่เราแสงหางผลประโยชน์อันได้อันผิดกฎหมายของบ้าน
ของเมือง เราก็ทำลายตัวเองโดยไม่รู้สึกตัว เพราะฉะนั้น ทั้งหลาย
เหล่านี้ต้องพิจารณา อย่าให้อามิสมันทำให้เราเสียผู้เสียคน พระ
ทำผิดวินัยโดยไม่รู้สึกตัว เป็นอาบัติปาราชิกถมເຕີໄປ ໄປຫາຜລ
ประโยชน์โดยผิดกฎหมาย กฎหมายอันไดໆເຫັນອາກມາແລ້ວ ເຂົາ
ຕຣາອົກມາ ມີປັບມື່ແມ ມີຈຳຄຸກ ມີປັບໃໝ່ຕັ້ງແຕ່ບາທໜຶ່ງຊັ້ນໄປ
៥ ມາສກຊັ້ນໄປ ເຮົາໄປລະເມີດກູ້ມາຍອັນນັ້ນ ມັນກົດລ່ວມຕ່ວ
ຄວາມຜິດປາຣາຊີກ

“...การภาวนาตามแบบพุทธะ ต้องทำ
จิตให้รู้ ตื่น เปิกบาน จิตมีอิสระแก่ตัวเอง ไม่
ต้องอาศัยอำนาจใดๆ เข้ามากดขี่ข่มเหงจิต”

การภาวนาตามแบบพุทธะ

๑ เงาแห่งพุทธะ เริ่มเกิดตั้งแต่ mana ที่ ๑

ธรรมะคำสอนของพระพุทธเจ้าที่เรายอมรับกัน ธรรมะคือคำลั่งสอนของสมเด็จพระลัมมาสัมพุทธเจ้า ที่เรายอมรับกัน มีอยู่ ๓ แต่จะขอกล่าวมาตั้งแต่ดัน ซึ่งเกี่ยวกับสรณะที่พึงของเรา

พุทธोคิโภพระพุทธเจ้า เป็นชื่อของคุณธรรมที่ทำคนให้เป็นพุทธะ ไครสามารถทำจิตให้สงบ นิ่ง มีวิตก วิจาร ปิติ สุข เอกคคตตา เป็นมาตรฐานปฐมภาน มีสติรู้ลึกสำนึกผิดชอบชั่วดี ประชุมพร้อมอยู่ที่จิต จิตเลยปลงพร้อมลงด้วยองค์อธิษฐาน ๔ ประการ รวมลงเป็นหนึ่งอยู่ที่จิต จิตในขันปฐมภาน mana ที่หนึ่ง เป็นจิตในขันทดสอบความสามารถ และเป็นการหยั่งรู้ลึกภาพ ความจริงของจิต เพราะ mana หนึ่งจิตยังมีอาการ manifold ถ้าเป็นนักบริกรรมภาวนा จิตยังบวกรมภាណาอยู่ แต่มีสติรู้พร้อมอยู่ที่จิต ในขณะนั้น ถ้าจิตดวงใดพิจารณาธรรมอยู่ ก็ทำหน้าที่พิจารณาอยู่ แล้วก็มีสติรู้พร้อมในขณะจิตนั้นๆ แล้วก็มีอาการดูดดื่ม ซึ่งช้าบ ซึ่งเรียกว่าปิติ เป็นอาการที่จิตดีมรสมพะลัทธธรรม เมื่อเป็นเช่นนั้น จิตมีปิติ มีความสุข จิตดวงนี้กล้ายเป็นอัมมະกามะ เป็นจิตที่โครงในธรรม เพาะจิตได้ดีมรสมพะลัทธธรรม อาการที่จิตดีมรสมพะลัทธธรรม จิตนั่ง สว่าง แจ่มใส เปิกบาน รู้ตื่นอยู่ที่จิต

อันนี้เราแห่งพุทธคือคุณธรรมที่ทำคนให้เป็นพุทธบังเกิดขึ้นในจิตแล้ว

✿ การภาวนางานเป็นการรวมธรรมลงสู่ใจ

ดังนั้น สมาริที่เราฝึกฝนอบรมอยู่นี้ เพื่อร่วบรวมคุณธรรมที่กระจายอยู่เป็นหมวดๆ กระจายอยู่ที่ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ รวมลงที่ใจ ทำไมเราจึงรวมเอาธรรมมาไว้ที่ใจ ธรรมคือหลักปฏิบัติ ได้แก่ ศีล สมาริ ปัญญา และมารคเมืองค์ ๔ รวมอยู่ที่จิต จิตรู้ ตื่น เปิกบาน นั้นเป็นวาระแรกที่จิตรวมเอาองค์มารคซึ่งเรียกว่า มารคสมัคคี บังเกิดขึ้นในจิตของผู้ภาวนะแล้ว เมื่อเป็นเช่นนั้น จิตกล้ายเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เปิกบาน มีคุณธรรมที่ทำคนให้เป็นพุทธะ จิตพุทธบังเกิดขึ้นแล้ว ธรรมชาติของจิตพุทธะ จะต้องเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เปิกบาน เมื่อพุทธะตัวนี้มีพลังแก่กล้าขึ้นและมีความมั่นคงยิ่งขึ้น จะทำให้จิตของผู้นั้นกล้ายเป็นผู้มีสติปัญญา รู้แจ้งเห็นจริง รู้ตามสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

✿ จิตพุทธะนำมเอาพระปัญญาคุณมาไว้ที่จิต

พระพุทธเจ้ารู้เอง เห็นเอง ตรัสรู้ขอบด้วยพระองค์เอง เรายังคำสอนของพระพุทธเจ้าแล้วมาปฏิบัติ ทำจิตให้เกิดมีพุทธะขึ้นในจิต จิตของเรากลายเป็นพุทธะ พุทธะมีพลังแก่กล้าขึ้น มีสติเป็นตัวเด่น สามารถที่จะคิดค้นอารมณ์จิตหรือธรรมที่ปรากฏ

ขึ้นในจิต อะไรเกิดขึ้นดับไปภายในจิต จิตรู้ รู้ด้วยความมีสติ อาการที่จิตเกิดมีความรู้ ความคิดอ่านขึ้น สถิติรู้พร้อมอยู่ นั้นเป็นองค์แห่งวิตก วิจาร เป็นองค์ mana ที่หนึ่งและองค์ mana ที่สอง สามารถปฏิวัติจิตให้ไปสู่ความรู้แจ้งเห็นจริงด้วยตนเอง รู้อะไรเห็นอะไรพิจารณา แล้วโอบนิโภ น้อมเข้ามาในจิต มาฐานอยู่ที่จิต เป็นผู้รู้ด้วยชอบ พระพุทธเจ้ารู้ด้วยชอบโดยไม่มีเครื่องสั่งสอนพระองค์ พระองค์รู้เอง แต่เราเป็นลวง เรายังคำสอน แล้วปฏิบัติต ปฏิบัติชอบ เป็นผู้รู้ด้วยชอบตามพระองค์ และกิริยาอาการที่รู้ด้วยชอบนั้นเรารู้เองเหมือนกัน ดังนั้นเราจึงเป็นผู้มีปัญญาเห็นชอบได้น้อมเอาคุณของพระพุทธเจ้าคือพระปัญญาคุณมาไว้ที่จิต

๔ จิตที่มีสติสัมปชัญญะน้อมเอาพระบริสุทธิคุณมาไว้ที่จิต

ในขณะที่จิตมีสติสัมปชัญญะ รู้พร้อม รู้ชอบอยู่ในขณะนั้น แม้อารมณ์จะเกิดดับอยู่กับจิต จิตปราศจากความยินดียินร้าย ปราศจากความเกลียด ความรัก ความชัง จิตเป็นกลางโดยเที่ยงธรรม จิตไม่มีอาการแห่งความยินดียินร้าย เป็นจิตที่ปราศจากกิเลส เพราะความยินดีคือการตัณหา ความยินร้ายคือวิภาวะตัณหา จิตลักษณะตัวรู้ สักแต่ว่าเห็น รู้เห็นแล้วปล่อยวางไป แม้จะมีความดูดดื่มซึมซาบในรสแห่งพระลัทธธรรมก็ไม่ได้ยึดเอาไว้ จิตจึงปราศจากภาวะตัณหา เป็นจิตที่เป็นปกติ บริสุทธิ์ เที่ยงธรรม

ดังนั้น เรายังได้น้อมເອາຄຸນຂອງພຣະພຸທ່ອເຈົ້າປະກາຣທີ່ສອງມາໄວ້
ໃນຈິດແລ້ວ ເປັນບຣິສຸທີໍຫຼຸມ ແມ່ຈະໜ້ວຂະະຈິດໜຶ່ງກົຍັງດີ

✿ ຈິດທີ່ມີຄວາມຮູ້ສຶກສຳນີກຜິດຂອບໜ້ວດີ ນ້ອມເອາພະ ມຫາກຽນາຄຸນມາໄວ້ທີ່ຈິດ

ເນື່ອເຮົາມີຄຸນກາພແທ່ງຄວາມເປັນພຸທະຍູໃນຈິດ ເຮັກໄດ້ນ້ອມ
ເອາຄຸນຂອງພຣະພຸທ່ອເຈົ້າມາໄວ້ໃນຈິດແລ້ວ ຜູ້ທີ່ມີຄຸນຮຣມຄວາມເປັນ
ພຣະພຸທ່ອເຈົ້າຍູ້ໃນຈິດ ຍ່ອມເປັນຜູ້ມີຄວາມຮູ້ສຶກສຳນີກຜິດຂອບໜ້ວດີ ມີ
ເຈຕາທີ່ຈະດເວັນຄວາມໜ້ວ ປະພຸດຕິດ ທຳຈິດໃຫ້ບຣິສຸທີໍສະອາດຍູ້
ເລັມວ ຈຶ່ງກາລາຍເປັນພຣມຫາກຽນາຄຸນ

ໂດຍຮຣມໜາຕີຂອງຜູ້ທີ່ມີຈິດພຸທະປຣກງວດ່ານໜັດ ຍ່ອມເປັນ
ຜູ້ປະກອບດ້ວຍເມຕາ ກຽນາ ມຸທິຕາ ອຸເບກຂາ ມີຈິດເປັນປົກ
ປະກອບດ້ວຍຄຸນຮຣມ ຄືວິ ຄວາມລະຍາຍຕ່ອນບາປ ໂອດຕັປປະ
ຄວາມສະດັ່ງກລວດຕ່ອນບາປ ມີຄຣັກຫາ ວິຣຍະ ສຕີ ສມາດີ ບ້ານູາ ເປັນ
ພລັງອິນທຣີຢືນມອຍູ້ທີ່ຈິດ ທຳໃຫ້ຈິດເດັ່ນ ສວ່າງໄສວ ຮູ້ ຕື່ນ ເບີກບານ
ອຍູ້ຕລອດເວລາ ຜູ້ທີ່ມີຈິດເປັນເຊັ່ນນັ້ນ ເປັນຈິດພຸທະ ຍ່ອມຈະດເວັນຈາກ
ກາຮ່າ ກາຮເບີຍດເບີຍນ ກາຮ່າໝ່າງຮັງແກໄດ້ໂດຍເດີດຂາດ ຈຶ່ງເປັນ
ຈິດທີ່ປະກອບດ້ວຍພຣມວິຫາර ຄືວິ ເມຕາ ກຽນາ ມຸທິຕາ ອຸເບກຂາ
ເນື່ອເປັນເຊັ່ນນັ້ນ ເຮັກນ້ອມເອາຄຸນຮຣມຂອງພຣະພຸທ່ອເຈົ້າ ຄືວິ
ພຣມຫາກຽນາຄຸນ ມາໄວ້ໃນຈິດຂອງເຮົາແລ້ວ ນີ້ຄືວິຄຸນຮຣມທີ່ທຳ
ຄົນໃຫ້ເປັນພຣະພຸທ່ອເຈົ້າ

๔ ผู้ที่น้อมເອາຄຸນຮຣມຂອງພຣະພຸທທເຈ້າມາໄວ້ທີ່ຈິຕ ຊື່ວ່າເປັນຜູ້ຄົງພຣະພຸທທເຈ້າເປັນສຣນະ

ພຣະພຸທທເຈ້າເປັນຜູ້ຮູດີ ຮູ້ຂອບດ້ວຍພຣະອົງຄໍເອງ ເຮົກຮູດີ ຮູ້
ຂອບດາມພຣະອົງຄໍໄປ ພຣະພຸທທເຈ້າເປັນຜູ້ມີພຣະທີ່ຍັນບຣິສຸທີ່ສະອາດ
ມີກາຍວາຈາເປັນຜູ້ບຣິສຸທີ່ສະອາດ ເຮົກເປັນຜູ້ບຣິສຸທີ່ສະອາດຕາມ
ພຣະອົງຄໍໄປ ພຣະພຸທທເຈ້າມີພຣະມຫາກຮຽນາຄຸນ ເຮຍີດມັນໃນສຶລືໃນ
ຮຣມ ປຣາສຈາກກາຮົມມ່າ ເບີຍດເບີຍນ ຂໍມ່ເໜ່ງ ວັງແກ ເຮົກມີຄຸນ-
ຮຣມຄົອພຣະມຫາກຮຽນາຄຸນ ໂອບນິໂກ ເຮໄດ້ນົມເອາຄຸນຮຣມ
ຊື່ເປັນຄຸນສມບັດຂອງພຣະພຸທທເຈ້າ ມາໄວ້ໃນຈິຕໃນໃຈຂອງເຮາໂດຍ
ສມບູຽນແລ້ວ ດູ້ຊີ! ເຮມີຄຸນຮຣມເຊັ່ນນັ້ນຫຼວ້າໄມ່ ເມື່ອເຮມີຄຸນ-
ຮຣມເຊັ່ນນັ້ນ ກີດຊື່ວ່າ ພຸທຮັງ ສຣນັ້ງ ຄັຈລາມີ ເຮເປັນຜູ້ຄົງ
ພຣະພຸທທເຈ້າເປັນສຣນະທີ່ພຶ້ງທີ່ຮະລຶກໂຍ່ງແນ່ນອນ

ກາຮກລ່ວງຄົງພຣະພຸທທເຈ້າດ້ວຍວາຈາ ແຕ່ໃຈຢັງໄມ້ຄົງ ອີຍັງໄມ່
ຄົງສກວະຮູ້ສຶກສຳນີກຜິດຂອບຂ້ວດີ ຍັງໄມ້ຄົງສກວະຮູ້ຕື່ນເບີກບານທີ່
ຈິຕ ເຮຈຶ່ງຢັງໄມ້ຄົງພຣະພຸທທເຈ້າເປັນສຣນະ ແທ້ຈິງເປັນແຕ່ເພີຍງ
ແສດງກີຣີຍາທ່ານັ້ນ ບັດນີ້ ເຮມາຝຶກສມາຮີກວານນັ້ນນົມເອາຄຸນຂອງ
ພຣະພຸທທເຈ້າຄົວພຸທໂຮມາບຣິກຮມກວານາເປັນຄູ່ຂອງຈິຕ ແລະທຳຈິຕ
ໃຫ້ສົງບັລງ ມົວດັກ ວິຈາຣ ປິຕ ສຸຂ ເກັກຄຕາ ເຮົກໄດ້ຄຸນຮຣມທີ່
ທຳຄນໃຫ້ເປັນພຸທຮະມາໄວ້ໃນຈິຕ ເມື່ອຈິຕຂອງເຮມີຄຸນກາພເຊັ່ນນີ້ ເຮ
ຄົງພຣະພຸທທເຈ້າເປັນສຣນະທີ່ພຶ້ງທີ່ຮະລຶກໂດຍໄມ່ໄດ້ຕັ້ງໃຈ ເພຣະຈິຕ

ของเรามีเป้าหมายโดยอัตโนมัติ นี่คือคุณธรรมที่ทำคนให้เป็นพระพุทธเจ้า เราภารนา เรายารักษา เราต้องการกันที่จุดนี้

✿ จากปริยัติสู่ภาคปฏิบัติ

ส่วนธรรมะอันเป็นคำสอนของพระพุทธเจ้านั้น เรียกว่า สังฆธรรมศาสตร์ ปริยัติ ท่านกำลังเรียนปริยัติ เพราะตั้งใจฟัง ปริยัติคือความรู้ที่เกิดจากฟัง ปริยัติคือความรู้ที่เกิดจากการท่อง บ่นสาหาย ปริยัติคือความรู้ที่เกิดจากการอ่านการเขียนแล้ว จะจำเอาได้ เป็นความรู้ทางสัญญา หลักสูตรธรรมะที่เป็นคำสอน ที่เราใช้เป็นหลักสูตรแห่งการศึกษาเพื่อเป็นคุณมีการปฏิบัตินั้นเรียกว่า ปริยัติธรรม

บัดนี้ เราได้น้อมເօພະປຣຍັດຮຣມມາປຣິບຕິຝັກທັດດັກຍາ ວາຈາແລະໃຈຂອງຕນເອງໃຫ້ອູ່ໃນຄວາມສົບ ກາຍນັ້ນອູ່ນຶ່ງໆ ນັ້ນ ຂັດສາມາຊີ ເອາຂາຂວາທັບຂາຊ້າຍ ມີຂວາວາງທັບມືອ້າຍ ຕັ້ງກາຍໃຫ້ ດຽວ ດຳຮັສຕິໃຫ້ມັນ ເວັນນົມເօພະປຣຍັດຮຣມມາປຣິບຕິທຳກາຍໃຫ້ ສົບນຶ່ງ ທຳວາຈາໃຫ້ສົບນຶ່ງໂດຍໄມ່ພູດ ທຳຈິດໃຫ້ຈົດຈ່ອຍ້ອມັນຈົດ ອັນເປັນຄຸນມືອແໜ່ງກາງກວານາ ຂຶ່ງເຮັດວຽກມັນອັນໄດ້ ອັນນີ້ ເຮັດວຽກ ປຣິປັດຕິສັກຮຣມ

✿ ຮຣມປຣິບຕິນຳໄປສູປຣິເວທຮຣມ

ເມື່ອເຮັດວຽກ ຄືບຮັກຮມກວານາ ທຳກາຍວາຈາແລະໃຈໃຫ້ ສົບດ້ວຍມັນສົ່ງໄດ້ລຶ່ງໜຶ່ງອັນເປັນຄູ່ອັນຈົດ ເມື່ອຈິຕິມີຄວາມສົບ

เป็นสมารี สมารีคือปฏิเวชธรรม เป็นผลที่เกิดจากการปฏิบัติ ปฏิบัติและความสุขเป็นปฏิเวชธรรม เป็นผลเกิดจากการปฏิบัติ จิต ดำเนินอยู่ใน mana ที่หนึ่ง มีวิตก วิจาร ปิติ สุข เอกคคตา เป็นปฏิเวชธรรม เป็นผลเกิดจากการปฏิบัติ ลติที่มีพลังแก่กล้า สามารถกำหนดตามรู้อารมณ์จิตได้ทันการ รู้เท่าเอาทันในขณะจิต นั้น ไม่หลงอารมณ์จิตของตัวเอง เป็นปฏิเวชธรรม ลติปัญญา สามารถกำหนดรู้อารมณ์จิต รู้อันใจจัง ความคิดไม่เที่ยง ทุกขัง ความคิดไม่ทนอยู่กับที่ อนัตตา ความคิดไม่เป็นตัวของตัว มีการ หมุนเวียนเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทุกขณะจิต อันนี้เป็น ปัญญาเห็นชอบเรียกว่า ปฏิเวชธรรม ยิ่งกว่านั้น ผลที่พึงได้ บรรลุสมารีวิโมกข์ สมารีปิติ มรรค ผล นิพพาน ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติ เรียกว่า ปฏิเวชธรรม

ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวช ทั้ง ๓ ประการนี้ เป็นธรรมะคำสอน ของสมเด็จพระลัมมาลัมพุทธเจ้า

ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นใหญ่

ธรรมะคำสอนดังที่กล่าวนี้ อาศัยกาย วาจา จิต เป็นผู้ปฏิบัติตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งจิตเป็นใหญ่ จิตเป็นนายกายเป็นบ่า มะโนปุพพังค์มา หัมมา มะโนเสภา มะโนมะยา ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นใหญ่ มีใจเป็นสภาพถึงก่อน สำเร็จแล้วแต่ใจ มะนะสาเจ ปะสันเนะ ภาสะติวา กะໂຣติวา เมื่อจิตใจผ่องใส

การพูดก็ตี การทำก็ตี การคิดก็ตี ย่อมเป็นไปในทางที่สุจริต คือ ถูกต้องตามระบบแห่งพุทธะ ผู้รู้ ผู้ดีน ผู้เบิกบาน ถ้าหากว่าจิต หรือใจตัวนี้เคราะห์มอง ไม่ผ่องแฝ่ว การพูด การทำ การคิด ล้วน แต่เป็นไปในทางอคุกศลทั้งนั้น

เพราะฉะนั้น การอบรมจิตให้ดำรงอยู่ในขอบข่ายแห่งศีล สมาริ ปัญญา ทำศีล สมาริ ปัญญา ให้ประชุมพร้อมที่จิต มีลติ-วินโย สติเป็นผู้นำ สติรู้สึกสำนึกริดชอบชั่วดี รู้ดี เบิกบาน มีคุณธรรมความเป็นพุทธะบังเกิดขึ้นในจิตพร้อมแล้ว

¤ คุณธรรมที่做人ให้เป็นสังฆสาวก

ต่อจากนั้น เจตนาหรือความตั้งใจของนักปฏิบัติทั้งหลาย ก็ จะมุ่งตรงต่อการปฏิบัติ ปฏิบัติชอบ สุปฏิปันโน จะเป็น ผู้ปฏิบัติคือปฏิบัติไม่ผิด อุชุปฏิปันโน เป็นผู้ปฏิบัติตรง ตรงต่อ บรรดาคนพิพาก ตรงต่อความพัฒนา ตรงต่อความบริสุทธิ์สะอาด แห่งจิต มิใช่ปฏิบัติเพื่อเพิ่มพูนกิเลล ภยาปฏิปันโน ปฏิบัติอย่าง มีเหตุผล ได้พิจารณาโดยร่องธรรมะที่เกิดดับอยู่กับจิต รู้เห็น เป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ซึ่งเป็นพระไตรลักษณ์ มาเกิดขึ้นใน จิตแล้ว ว่าสุขก็ตี ทุกขก็ตี เกิดขึ้นเพราะเหตุ ธรรมทั้งหลายจะ เกิดขึ้นก็เพราะเหตุ จะดับไปก็เพราะเหตุดับ เมื่อมีความรู้เห็นชอบ อย่างนี้ ปฏิบัติถูกต้องอย่างนี้ จึงได้ชื่อว่าภยาปฏิปันโน ในเมื่อ ผู้ปฏิบัติโดยเหตุโดยผล ยอมรับเหตุแห่งสุข เหตุแห่งทุกข์ จึง

กล้ายเป็นผู้ปฏิบัติชอบยิ่ง เพราะจะมุ่งตรงต่อมารคผลนิพพาน อันเป็นความบริสุทธิ์สะอาดแห่งจิต การปฏิบัตินี้มิได้มุ่งอยู่ที่อามิล สินจ้างร่วงวัลไดๆ การปฏิบัตินี้ไม่ได้ไปเกียงใคร เป็นหน้าที่ของ เรายิ่งต้องให้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ เมื่อเป็นเช่นนั้น นือย่างไร ประสงค์สาวกของพระพุทธเจ้าอยู่ที่ตรงนี้ ผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติตรง ปฏิบัติโดยเหตุผล เพื่อความรู้ยิ่งเห็นจริง ปฏิบัติชอบยิ่ง นี้เป็น คุณธรรมที่ทำคนให้เป็นสาวกของพระพุทธเจ้าที่ถูกต้องและแน่นอน

เมื่อเราเป็นผู้ปฏิบัติที่ถูกต้องแน่นอน มีสัมมาทิฏฐิ ความ เห็นชอบ ลัมมาสามาธิ ความตั้งใจมั่นชอบ มีปัญญาเห็นชอบ ตั้งใจมั่นชอบ มีคุณสมบัติแห่งความเป็นพุทธสาวกอย่างแท้จริง กล้ายเป็นผู้นำที่ถูกต้อง อาหุเนyyoy จึงเป็นผู้ควรแนะนำพรา สอนผู้คนหรือพุทธบริษัท ปากุเนyyoy จึงสมควรแก่การเป็นผู้ ให้การต้อนรับพุทธบริษัท ทักษิณeyoy จึงเป็นผู้สมควรให้คำ แนะนำพราสอนที่ถูกต้อง อัญชลิกรณeyoy เป็นผู้มีมือไม้อ่อน สามารถกราบไหว้พระพุทธ พระธรรม พระองค์ บิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย สหธรรมมิกทั้งหลาย ผู้ਆวุโสทรงคุณธรรม ปราศจาก ทิฏฐิ ความถือตนถือตัว หรือความมีมานะ กระด้าง กายก์เป็น กายอ่อน มุทุ ลูกภาพเรียบร้อย อ่อนโyn วาจาร์สุภาพ ไฟเราะ ใจหรือจิตก์เป็นจิตที่มุทุ อ่อนน้อมถ่อมตน กล้ายเป็นผู้ประพฤติ อ่อนน้อมถ่อมตน โสวจัสสตา เป็นผู้ว่าอนอนสอนง่าย เชื่อคำสอน ของพระพุทธเจ้าอย่างแท้จริง ไม่มีบิดพรี้ว เชื่อว่ามีพระพุทธเจ้า

มีพระธรรม มีพระสังข์ มีความรักในพระพุทธเจ้าอย่างมั่นคง มีความรักในพระธรรมอย่างมั่นคง มีความรักในพระสังข์อย่างมั่นคง มีความเคารพต่อธรรมะคำสั่งสอนอย่างแน่นอน ไม่ละเมิดล่วงเกินระเบียบลิกขานทวินัยน้อยใหญ่ เป็นผู้มั่นในศีล เป็นผู้มั่นในธรรม เป็นผู้มีทริคความละอายบาป เป็นผู้มีอุดตตปปะความสะดูงกลัวต่อบาป เป็นผู้มีโยนิโสมนลิการ มีการทำในจิตในใจโดยอุบາຍที่แยกชาย มีลิตกำหนดจดจ้องรู้อยู่ที่อารมณ์จิตตลอดเวลา กำหนดหมายรู้ธรรมที่เกิด ดับอยู่ภายในจิต

ธรรมะเกิดที่จิตของผู้มีความเพียรเพ่งอยู่

เมื่อจิตมีลิ้งรู้ สติมีลิ้งระลึก ผู้ที่ตั้งใจดจล่เพ่งดูอารมณ์จิตอยู่ตลอดเวลาด้วยความมีสติสัมปชัญญะ โดยธรรมชาติของจิตถ้ามีอารมณ์ลิ้งรู้ สติมีลิ้งระลึก สติย่อมเพิ่มพลังงานขึ้นมา เป็นสติพละ เป็น ๑ ในพละ ๕ คือ ศรัทธา วิริยะ สติ สามธิปัญญา

แม้ว่าการปฏิบัติ samaadhi อย่างที่มีปิดมีความสุขยังไม่เกิดขึ้นแต่มีศรัทธา ความเชื่อ ความเลื่อมใส ในคุณพระพุทธ พระธรรม พระสังข์ ในคุณธรรมของพระพุทธเจ้า ในคุณธรรมคำสอน โดยที่ไปปกได้เชื่อว่าเป็นผู้ปฏิบัติได้ผล มีศรัทธา มีความเพียร มีความตั้งใจ มีความมั่นใจ มีสติปัญญารู้รอบคอบอยู่ที่จิต เมื่อแสดงออกมารู้ที่กาย ที่วาจา การทำด้วยความมีสติ การพูดด้วยความมีสติ

การคิดด้วยความมีสติ การทำ การพูด การคิดเป็นอารมณ์จิต เป็นสภาวะธรรมที่ปรากฏอยู่กับจิต ในเมื่อจิตดวงใดมีสติสัมปชัญญะ เพ่งดูอยู่กับสิ่งเหล่านี้ แม้สิ่งนั้นจะเกิดดับอยู่ไม่หยุดหย่อนก็ตาม แต่มีสติรู้อยู่ในขณะจิตนั้นทุกขณะจิต ยะಥาทะเวป่าตุกะวันตี-ธัมมา อาทawiโนณาวยะโตพราหมณ์สสะ อะถัสสะกังข่าวะ-ປะยันติสพพา ยะโตปะชาнатิสະเหตุธัมมัง ในกาลใดแล ธรรม ย่อมปรากฏแก่พราหมณ์ผู้มีความเพียรเพ่งอยู่ ในกาลนั้น ย่อมรู้ ธรรมตามความเป็นจริง

ธรรมะที่ปรากฏกับจิตของพราหมณ์ผู้มีเพียรเพ่งอยู่นั้นคือ อะไร การทำ การพูด การคิด นี้เป็นธรรมะที่ปรากฏกับจิตของผู้ ที่มีความเพียรเพ่งอยู่ เมื่อจิตออกม้าหางนอก ก็มารู้อยู่ที่การทำ การพูด เมื่อจิตเข้าไปรู้อยู่ข้างใน ก็รู้อยู่ที่จิต รู้ธรรมณ์จิตที่เกิด ดับอยู่ตลอดเวลา เมื่อความรู้แจ้งเห็นจริงปรากฏขึ้น ความข้องใจ สงสัยในธรรมะก็ย่อมลิน្ទไป ในเมื่อการหายลงลัยในธรรมะที่เกิด ดับอยู่นั้น เพราะรู้จริงว่าทุกลสิ่งล้วนเป็นอนิจจัง ทุกขang อนัตตา ย่อมกลายเป็นความรู้แจ้งเห็นจริง เมื่อเกิดความรู้แจ้งเห็นจริง แล้ว ก็เกิดการปล่อยวาง เมื่อมีการปล่อยวางคือการสละคืนซึ่ง กิเลส จิตก็ย่อมพ้นจากความทุกข์ ความเดือดร้อนทั้งหลายทั้งปวง ดังนั้น การประพฤติปฏิบัติอันใด ในเมื่อเราตั้งใจทำจริง โดยไม่ ห้อถอย ด้วยความมีครั้ทรา มีวิริยะ มีสติ มีสมาธิ มีปัญญา ย่อมจะยังผลให้สำเร็จ ยังผลให้เกิดขึ้น

๖๘ ทำไมจึงภารนา “พุทธ”

ครูบาอาจารย์ของเราสอนให้ภารนาพุทธ ทำไมจึงสอนให้ภารนาพุทธ เพราะพุทธเป็นกิริยาของจิต พุทธแปลว่า รู้ รู้เป็นกิริยาของจิต ในเมื่อจิตสงบไปแล้ว ปล่อยวางคำพูดว่าพุทธ จิตไปสงบ นั่ง รู้ ตื่น เปิกบาน นั่น พุทธะเกิดขึ้นในจิตแล้ว เพราะฉะนั้น ท่านจึงสอนให้ภารนาพุทธ ถ้าเราจะเป็นลูกศิษย์ของครูบาอาจารย์จริงๆ อย่าได้เคลือบแคลลงสังสัย หลวงพ่อใหญ่ของเรา คือ ท่านอาจารย์สาร ท่านอาจารย์มั่น สอนให้ภารนาพุทธอย่างเดียว แต่เป็นที่นำเสียดายที่ลูกศิษย์ของครูบาอาจารย์ไม่ยอมเชื่อครูบาอาจารย์ กลับไปเชื่อสิ่งเหลวแหล บางทีได้ยินว่าภารนาพุทธ จิตได้แต่สมณะไม่ถึงวิปัสสนา ก็ไปเชื่อคำพูดของคนที่ภารนาไม่เป็น

๖๙ ปฐมภาน คือจุดนัดพบของการภารนา

การภารนานี้ เรามีจุดนัดพบ อารามณ์สมถกรรมฐาน ๔๐ ประการ อนุสติ ๑๐ กลิ่น ๑๐ อลักษณ์ ๑๐ พระมหาหาร ๕ อาหารเบปฏิญาลสัญญา ๑ จตุราตุรวัตถาน ๑ อรูป ๔ ทั้ง ๔๐ อย่างนี้ ครรภารนาอย่างโดยอย่างหนึ่ง เมื่อจิตสงบลงเป็นสมาธิ แล้ว เราจะไปพบกันที่จุดๆ หนึ่ง จุดนั้นคือปฐมภาน จิตที่มีวิตก วิจาร ปิติ สุข เอกกัคคตา จิตทรงมานที่หนึ่งซึ่งเรียกว่าปฐมภาน

การภาวนាភี่จะดำเนินจิตให้ไปสู่มรรค ผล นิพพานได้ ต้องประกอบด้วยองค์ mana องค์ mana หนึ่ง วิตก จิตนึกถึงอารมณ์ของโดยอัตโนมัติ ถ้าเวลาภาวนាយัง บริกรรมอยู่ กับบริกรรมของพุทธฯ โดยไม่ได้ตั้งใจ นั่นเรียกว่าวิตก ถ้ายังตั้งใจนึกพุทธฯ จิตจะนึก ไม่ตั้งใจ จิตไม่นึก ไม่บริกรรมภาวนานั้นยังไม่ได้วิตก เมื่อจิตได้วิตก จิตจะต้องภาวนางเอง พุทธฯ เอง แล้วจะมีสติรู้พร้อมอยู่ที่ตรงนั้น บางครั้งจิตอาจจะนึกพุทธฯ ไม่นึกพุทธฯ แล้ว ก็ปรากฏว่ามีสติรู้อยู่ที่จิตแล้วก็มีความคิดอย่างอื่นเกิดขึ้น แต่มีสติรู้พร้อมในขณะจิตนั้นทุกขณะจิต จิตจะคิดอะไรสติรู้พร้อม อันนี้เรียกว่าจิตได้วิตก วิจาร เป็นองค์ mana ที่หนึ่งกับองค์ mana ที่สอง เมื่อจิตมีวิตก วิจาร ปิติ และความสุข ความเป็นหนึ่งของจิต คือจิตจะจ่ออยู่ในหน้าที่ที่ภาวนายังในขณะนั้นโดยไม่เปลี่ยนแปลง มีความมั่นคง รู้อยู่ที่ความสุข มีความเป็นหนึ่งหนึ่งต่อหน้าที่ที่ทำอยู่ในปัจจุบันนั้น ซึ่งทุกลิงทุกอย่างจะเป็นไปเองโดยที่เราไม่ได้ตั้งใจ ทุกลิงทุกอย่างมันเป็นไปเองพร้อม เรียกว่าเป็นอัตโนมัติ ครูบาอาจารย์ของเราเรียกว่า ภาวนা�ให้ถึงจุดแห่งความเป็นเอง ความเป็นเองนั้นมืออยู่ ๒ อย่าง ความเป็นเอง จิตบริกรรมภาวนางพุทธฯ เอง แล้วก็มีวิตก วิจาร ปิติ สุข เอกัคคตา นืออย่างหนึ่ง ความเป็นเองอีกอย่างหนึ่ง จิตไม่บริกรรมภาวนาก แต่มีความคิดมีสติรู้พร้อมอยู่ในขณะจิตนั้น แล้วก็มีวิตก วิจาร ปิติ สุข เอกัคคตา ทุกลิงทุกอย่างมันก็เป็นไป

เองโดยอัตโนมัติ เรียกว่าภารණถึงจุดพบกัน ใครภารณา
อะไรแบบไหน ถ้าสามารถประกอบด้วยองค์ดังที่กล่าวมาแล้วนั้น จะ
ต้องมาเจอกันที่ตรงนี้ อันนี้คือวิถีทางที่จิตเป็นสามาธิ ที่เป็นไปเอง
โดยอัตโนมัติ

๛ สามาธิและปัญญาของแท้ จิตจะเป็นไปเองโดย อัตโนมัติ

สามาธิเราแต่งไม่ได้นะ เราแต่งได้แต่บริกรรมภารণา เช่น
เราจะภารণาพุทธฯฯฯ แต่งจิตให้นึกพุทธฯฯฯ ได้ และเราจะ
ตั้งใจพิจารณาอะไร พิจารณาอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา รูป เวทนา
ลัญญา สังขาร วิญญาณ เป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เราตั้งใจ
พิจารณาได้ อันนี้มันเป็นเพียงภาคปฏิบัติ แต่มันยังไม่เป็น

ถ้าจิตเราลงบลงไปแล้ว มันภารණาเอง มันพิจารณาเอง
เวลาจะเป็นไปมั่นรังไม่อยู่ มั่นบริกรรมภารণาพุทธฯฯฯ ยืน เดิน
นั่ง นอน รับประทาน ดื่ม ทำ มั่นบริกรรมพุทธฯฯฯ ของมันอยู่
ในบางครั้งเราคิดอยู่ พูดอยู่ ก็คล้ายๆ กับว่ามั่นบริกรรมพุทธฯฯฯ
ของมันอยู่ตลอดเวลา นั่นจึงจะเรียกว่า จิตได้วิตก วิจาร ที่นี้ถ้า
หากว่าจิตพิจารณาอะไรแล้วก็จะพิจารณาของมันอยู่ตลอดเวลา
เวลาเราพูด เราคิดอะไร ก็คล้ายๆ กับว่าส่วนมั่นพิจารณาที่มัน
เป็นอยู่เอกเทศส่วนหนึ่งอยู่ในส่วนลึกๆ ของจิต ลักษณะอย่างนี้
เรียกว่าจิตมันเป็นไปเองโดยอัตโนมัติ มันได้วิตก วิจาร ซึ่งเป็น

องค์ประกอบของ mana ที่หนึ่ง แล้วก็มีปฏิ มีความสุข มีความเป็นหนึ่ง เมื่อสภาพจิตของท่านผู้ใดเป็นอย่างนี้ ไม่ต้องอาศัยหมุ่มาบังคับ ไม่ต้องอาศัยให้ครุบายาจารย์บังคับ ไม่ต้องเป็นผู้ Kavanaugh เห็นแก่ได้ ภูวนายโดยความเป็นองค์ จิตก็เป็นไปเอง ศีล สามิคปัญญา ประชุมพร้อมที่จิตเป็นหนึ่ง ปฏิวัติจิตไปสู่ภูมิธรรม

๔ ปฏิบัติศีล สามิคปัญญา จนคล่องตัว จะมีสติเป็นผู้นำจิตตลอดเวลา

เราปฏิบัติศีลเป็นการสร้างบุญ เราทำสามิคเป็นการสร้างบุญ เราพิจารณาธรรมเป็นการสร้างบุญ เมื่อเรารักษาศีล ทำสามิค พิจารณาธรรม เกิดความคล่องตัวขึ้นมาแล้ว ศีล สามิคปัญญา ประชุมพร้อมที่จิตกล้ายเป็นบุญญาภิสังขาร สามารถปรุงแต่งจิตให้ดำเนินไปสู่คลองธรรมอันเป็นแนวทางแห่งการตรัสรู้ ปรุงจิตให้เป็นพุทธะ ผู้รู้ ผู้ดี ผู้เบิกบานในสามิค เมื่อจิตถอนจากสามิคมาแล้ว ปรุงจิตให้เป็นผู้รู้สึกสำนึกผิดชอบชั่วดี มีสติ สัมปชัญญะ รู้พร้อมอยู่ที่จิตทุกขณะจะจิตทุกลมหายใจ เพราะฉะนั้น วินัยลิกขนาบท ศีล ๕ ก้าดี ศีล ๘ ก้าดี ศีล ๑๐ ก้าดี ศีล ๒๔๗ ก้าดี เมื่อร่วมลงเป็นหนึ่ง ยังเหลืออยู่อันเดียวคือสติวินโย มีสติเป็นผู้นำจิตอยู่ตลอดเวลา จิตของผู้ภูวนายจะมีลักษณะรู้ เตรียมพร้อมอยู่ที่จิตตลอดเวลา ไม่ว่าอะไรจะผ่านเข้ามา ทางตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ สติสัมปชัญญะตัวนี้จะทำหน้าที่พิจารณา

และคุ้มกันมันเองโดยอัตโนมัติ โดยที่ผู้ภารานาไม่ได้ตั้งใจ การภารานาอันได้ถ้าตั้งใจภารานาจิตจังภารานา การพิจารณาอันได้ถ้าตั้งใจพิจารณาจิตจังพิจารณา อันนั้นมันยังไม่เป็น ถ้าการภารานาอันใด จะตั้งใจมันก็ภารนา ไม่ตั้งใจมันก็ภารนา พิจารณาอะไรตั้งใจมันก็พิจารณา ไม่ตั้งใจมันก็พิจารณา ซึ่งมันเป็นของมันอยู่ตลอดเวลา ตลอด ๒๔ ชั่วโมง นอนหลับแล้วมันก็ยังภารนาอยู่ ตื่นอยู่มันก็ยังภารนาอยู่ นอนหลับแล้วมันก็ยังพิจารณาของมันอยู่ ตื่นอยู่มันก็ยังพิจารณาของมันอยู่ อันนั้นเรียกว่าจิตมัน เป็นไปเองโดยอัตโนมัติ ด้วยอำนาจแห่งปัญญาภิสัชขาร คือ สีล สามธิ ปัญญา ประกอบพร้อมเป็นองค์หริยมรรค แล้วมีพลังงานสามารถปฏิวัติดให้ดำเนิน ไปสู่ภูมิจิตภูมิธรรม

เมื่อผู้ปฏิบัติทำจิตให้เป็นสติวนโย มีสติเป็นผู้นำ ผู้ที่มีจิตมีสติรู้สึกสำนึกรู้ในจิตตลอดเวลานั้นอะไร อัปปะมาโท อะมะตัง ປะทัง ความไม่ประมาทเป็นหนทางอันไม่ตาย ถ้าเพลยสติเมื่อไร อะมาโท มัจฉโน ປะทัง ความประมาทเป็นหนทางแห่งความตาย นู่ดูซิ ดูให้มันแน่ๆ ดูที่จิต ดูที่ใจของเรานั้นแหล่ะ

❀ ทำอะไรทำให้จริง อย่าจับจด

เอ้า! ลองตั้งใจให้มันแ่าวแ่วย ดูซิว่าอาจารย์ใหญ่ของเราสอนให้ภารนาพุทธฯฯ ตั้งใจ ตัดสินใจให้เด็ดขาด จะลงนรก ก็จะไปกับพุทธฯ จะขึ้นสวรรค์ก็จะขึ้นกับพุทธฯ จะสำเร็จพระนิพพาน

ก์ขอไปกับพุทธ เป็นก์ขออยู่กับพุทธ ตายก์ขอไปกับพุทธ เอาให้มันแเปลงไป อย่าลังเลงลัยด้วยประการใดๆ ทั้งนั้น

ทุกวันนี้ นักภาวนายังหลายที่พา กันจับฯ จดฯ จับโน่นวะนี่ ไม่เอาจริงไม่เอาจัง เพราะมีกลุ่มบุคคลที่ภาวนามาเป็น ไม่รู้ตามความเป็นจริง ไปเที่ยวลังสมองคนให้เข้าจากหลักความเป็นจริง

๛ รู้จริงเป็นสัมมาทิภูมิ รู้ไม่จริงเป็นมิจฉาทิภูมิ

การปฏิบัตินี้ แม้แต่ท่านตั้งใจให้แเปลงไปว่าจะมีศีล ๕ ให้บริสุทธิ์บวชบูรณ์เท่านั้น มันก็ยังเป็นพื้นฐานให้เกิดการปฏิบัติ มีความมั่นใจขึ้นมาแล้ว ศีลที่บวชสุทธิ์สะอาดนั้นเองสามารถปฏิวัติ จิตให้มีสماธิ คือการตั้งมั่นต่อการทำความดี เมื่อสماธิความมั่นใจอันมีศีลเป็นหลักประกันความปลอดภัย บรรดาความคิด อ่านเกิดขึ้น มันก็มีผลลัพธ์ปัญญาทันอยู่ตลอดเวลา เมื่อมีผลลัพธ์ สัมปชัญญะรู้ทันอยู่ตลอดเวลาทุกขณะจะิตแล้ว นั้นแหล่ะคือ สัมมาทิภูมิ

ความรู้อะไรเกิดขึ้น ถ้าจิตเพลオ โมหะครอบจำปັບປັບ สร้างปัญหายุ่งยากขึ้นมา นี่คืออะไร นี่คือมิจฉาทิภูมิ เพราะรู้ไม่จริง จึงสร้างปัญหาเช่นนั้นขึ้นมา เพราะรู้ไม่จริงจึงไปหลงยึดอารมณ์ จิต เพราะรู้ไม่จริงจึงสร้างปัญหาข้อสงสัยขึ้นมา ความสงสัยนั้นคือวิจิกิจชา ตวนิรណตัวร้ายกาจ ทำให้เราไม่แเปลใจ ตัดสินใจไม่ได้ ในเมื่อตัดสินใจไม่ได้ การปฏิบัติก็เหละแหล่ะไม่เอาจริง

ดูให้มันแน่ๆ ซึ ใจของใครครก็รู้ จิตของใครครก็รู้ ใครเป็นอย่างไรก็ย่อมรู้จิตใจของตัวเอง ความคิดอ่านต่างๆ นี่ อะไรผิดอะไรถูก เรายอมເອົາສີລ ៥ ข้อนั้นແທະມາເປັນເຄື່ອງວັດ ມັນອູ້ກັນທີຕຽບນີ້ ອັນອື່ນນັ້ນມັນมาก ເພີ່ມ ແມ່ນ ຮະລັກໄມ່ຮູ້ຮຸດ ເອົາກັນແກ່ເພີ່ຍສີລ ៥ ข້ອນີມາດັດລິນ ອະໄຣທີມັນຄິດໄປແລ້ວປຽງໄປແລ້ວ ມັນຜິດສີລ ៥ ຂໍ້ໄດ້ຂ້ອໜຶ່ງ ນັ້ນແທະມັນຜິດ

ທີ່ນີ້ອະໄຣເປັນມິຈຈາທິກູສີ ອະໄຣເປັນລັນມາທິກູສີ ມິຈຈາທິກູສີ ຄືອກຮູ້ແລ້ວຍືດ ອັນນັ້ນເປັນມິຈຈາທິກູສີ ເພຣະຮູ້ໄມ່ຈະຮົງມັນ ຈຶ່ງຍືດ ສົມມາທິກູສີ ຮູ້ແລ້ວມັນປ່ອຍວາງ ເພຣະມັນຮູ້ຈະຮົງ ມັນຈຶ່ງໄມ່ຍືດເອົາໄວ້ສ້າງປັບປຸງທາ ນີ້ມັນອູ້ກັນທີຕຽບນີ້ ດູກັນທີຕຽບນີ້ ເພຣະລະນັ້ນ ຕ້ອງພາຍາມດູຈິດດູໃຈ

✿ ຈົດຮູ້ນອກເປັນສຸມຫັຍ ຈົດຮູ້ໃນເປັນມຣຄ

ถ້າເຮົາມາດູຈິດດູໃຈ ດູກາຍຂອງເຮົາກາຍໃນນີ້ ມັນເປັນກາຮູ້ກາຍໃນ ໃນເມື່ອຈົດຮູ້ອູ່ກາຍໃນນີ້ມັນເປັນອົງຄໍມຣຄ ມຣຄປົງປົກປາ ຄືອ ກາຮູ້ອູ່ທີ່ກາຍ ວາຈາ ແລະ ໂຈຂອງເຮົາລອດເວລາ ຄ້າມາຮູ້ອູ່ທີ່ກາຍຂອງເຮົາ ສໍາຮົມອູ່ທີ່ຕາ ຫຼູ ຈມູກ ລື້ນ ກາຍ ແລະ ໄຈ ອະໄຣເກີດຂຶ້ນມັນໄມ້ໄດ້ເກີຍພັນກັບໂຄຣສິ່ງໃດທັງນັ້ນ ຄ້າສິ່ງໃດທີ່ມັນເກີດໄມ້ພອໃຈ ມັນກົລົງໂທ່ງຕົວເວົງວ່າເຮົາໄມ້ດີ ເມື່ອເຮົາມີລົດລັມປັບປຸງຄະຫຼາກ ຮູ້ພຣອມອູ່ທີ່ຕາ ຫຼູ ຈມູກ ລື້ນ ກາຍ ແລະ ໄຈ ມັນຮູ້ອູ່ກາຍໃນ ຮູ້ອູ່ທີ່ຕາ ຫຼູ ຈມູກ ລື້ນ ກາຍ ແລະ ໄຈ ຕາ ຫຼູ ຈມູກ ລື້ນ ກາຍ ໄຈ ທີ່ມີລົດ

ลัมป์ชัญญา เตรียมพร้อมรู้พร้อมอยู่ตลอดเวลา มีตามนักเป็น
ตาสุจริตไม่หาเรื่อง มีหูก็ไม่ใช่หูหาเรื่อง มีจมูกก็ไม่ใช่จมูกหาเรื่อง
มีลิ้นก็ไม่หาเรื่อง มีกายก็ไม่หาเรื่อง จะนั่งจะนอนที่ไหน เย็น
ร้อน อ่อน แข็ง สบายดีทั้งนั้น ไม่หาเรื่อง

แต่ถ้ามันออกไปข้างนอกแล้วมันหาเรื่อง มองเห็นรูปที่ไม่
พอใจ เอ้า เกิดหงุดหงิดขึ้นมา นั่นมันหาเรื่อง พังเสียที่ไม่ถูกหู
เอ้า ไม่พอใจ นั่นมันหาเรื่อง ทีนี้ได้กลิ่นอะไรที่ไม่พอใจ มันเกิด
ความไม่พอใจ หาเรื่อง รับรஸอะไร อาหารไม่ถูกปากถูกคอ มัน
ก็หาเรื่องว่าอาหารไม่มีรส ทีนี้ที่นั่งที่นอนไม่เป็นที่สบาย มันก็
หาเรื่อง เพราะมันส่งกระแสออกนอกมันเป็นสมุทัย เป็นการให้
เกิดความทุกข์

๔ สำรวมภายในพาให้พ้นทุกข์

เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นต้องสำรวมอยู่ภายใน คือ ตา หู จมูก
ลิ้น กาย และใจ จักษุนา สังวะโร สาธุ สาธุ โสเตนะ สังวะโร
ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย การสำรวมตาเป็นการดี ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย
การสำรวมหูเป็นการดี สำรวมจมูกเป็นการดี สำรวมลิ้นเป็นการดี
สำรวมกายเป็นการดี มนัสสาสังวะโร สาธุ การสำรวมใจเป็น
การดี สพพตৎสังวะโร ภิกษุ ภิกษุสำรวมในสิ่งทั้งปวงเป็นการ
ดี สพพะทุกษา ประมุจจะติ ยอมพ้นจากทุกข์ เพราะรู้ข้างในไม่
หาเรื่อง รู้นอกมันหาเรื่อง จึงไม่พ้นจากทุกข์ ด้วยประการฉะนี้

๛ คุณลักษณะของจิตพุทธะ

ในท้ายนี้ ขอเตือนท่านทั้งหลายไว้อีกครั้งหนึ่งว่า ให้ดังใจ
ภารนาให้แน่แน่ สมາธิเราแต่งเอาไม่ได้ แต่การบริกรรมภารนา
การเพ่งอารมณ์ การพิจารณา เราแต่งเอาได้ สมາธิเป็นผลงาน
แต่งไม่ได้ แต่การทำจิตให้มีอารมณ์ลึกรู้ จิตมีลึกระลึกจะจ่ออยู่
อันเป็นมูลเหตุให้เกิดสมາธิ เมื่อเกิดสมາธิแล้วก็เกิดปัญญา เกิด
ปัญญาแล้วมันก็รู้แจ้งเห็นจริง เรียกว่าวิชชา

ผู้ที่ทำจิตบริกรรมภารนาให้จิตสงบนิ่งลง สร่างโพล่งขึ้นมา
จักชุง อุทะปาทิ จักชุบังเกิดขึ้นแล้ว เมื่อจิตสงบสว่าง ตัวรู้
ปราภูอยู่ที่จิตเด่นชัด ญาณัง อุทะปาทิ ญาณบังเกิดขึ้นแล้ว ใน
เมื่อญาณแก่กล้า จิตมีปัญญาให้ตัว เกิดความรู้ อุทานธรรม
ปราภูขึ้น ปัญญา อุทะปาทิ ปัญญาบังเกิดขึ้นแล้ว ที่นี่จิต
ลัมปชัญญา รู้ทันอารมณ์จิตทุกขณะจิต รู้แล้วปล่อยวาง ไม่ยึด
ไว้สร้างปัญหา วิชชา อุทะปาทิ วิชาความรู้แจ้งเห็นจริงเกิด
ขึ้นแล้ว เพราะวิชาความรู้แจ้งเห็นจริงจึงไม่ยึดในสิ่งนั้นๆ มีแต่ปล่อย
วาง ในเมื่อปล่อยวางแล้ว อาโลโก อุทะปาทิ ความสว่างใส
บังเกิดขึ้นแล้ว จิตว่าง สร่าง ปลดปล่อย รู้ ตื่น เปิกบาน

น้อย่างไร พุทธะผู้รู้ พุทธะผู้ตื่น พุทธะผู้เบิกบาน จิตเป็น
อัตตาทิปะ มีตนเป็นเกราะ อัตตะสะระธนา มีตนเป็นที่พึ่ง อัตตา
หิ อัตตะโน นาໂກ มีตนเป็นที่พึ่งของตน จิตมีปัญญา ให้ตัว

เกิดภูมิความรู้ มีสติ สัมปชัญญะ รู้ตามทันตลอดเวลา ไม่หลงในอารมณ์จิต คือความรู้ที่เกิดขึ้นดับไปตลอดเวลา อัตตะโนใจทะยัตตาัง ได้สติปัญญา เดือนตนด้วยตนเอง อารมณ์จิตที่ปรากฏอยู่ตลอดเวลานั้นคือธรรมที่ปรากฏแก่พระมหาณผู้มีเพียรเพ่งอยู่

๔ รู้ธรรม เห็นธรรม ด้วยพลังสติสัมปชัญญะ

เมื่อพระมหาณผู้มีเพียรเพ่งอยู่ มีสติสัมปชัญญะรู้พร้อมในขณะจิตนั้น หนึ่ง จะรู้พระไตรลักษณ์ ว่าอารมณ์จิตนี้ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนดatta ประการที่สอง จะรู้อารมณ์จิตที่ปรุ่งแต่งให้เกิดความยินดี เกิดความยินร้าย ความยินดีเรียกว่า อภิฐานธรรม ความยินร้ายเรียกว่า อนิภิฐานธรรม ความยินดีให้เกิดการตัณหา ความยินร้ายให้เกิดวิภาวะตัณหา ถ้าไปยึดอยู่ในการณ์จิตนั้นเป็นภาวะตัณหา

เมื่อจิตมีการตัณหา ภาวะตัณหาอยู่พร้อม สุขทุกข์ บังเกิดขึ้นกับจิตตลอดเวลา เมื่อสุขทุกข์บังเกิดขึ้นกับจิตผู้มีสติสัมปชัญญะ มีเพียรเพ่งอยู่ จะรู้แจ้งชัดเจนว่านี่คือ ทุกขัง อริยสัจจัง ที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ เมื่อเป็นเช่นนั้น มีสติสัมปชัญญะ กำหนดรู้พร้อมอยู่ที่จิตตลอดเวลา ยังกิญจิ สมุทะยะธัมมัง สพพนตัง นิโรทะธัมมันติ สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีความเกิดขึ้นเป็นธรรมดा สิ่งนั้นมีความดับไปเป็นธรรมด้า

อะไรเกิดขึ้น อะไรดับไป นอกจากทุกข์ไม่มีอะไรเกิด
นอกจากทุกข์ไม่มีอะไรดับ ผู้ที่มีสติปัญญาอยู่กำหนดจดจ้องดู
ที่อารมณ์จิตตลอดเวลา เมื่อจิตมีพลังงาน มีสติปัญญาจะเอี้ยด
สามารถที่จะจับเค้าแห่งมูลเหตุแห่งการให้เกิดทุกข์ คือ ตัณหา
การตัณหา ภวตัณหา วิภาตัณหา หายขาดไปแล้ว จิตพ้นจาก
ความทุกข์ ก็ได้เชื่อว่าสำเร็จมรรค ผล นิพพาน และ

▣ ภารนากำหนดธڑออยู่ที่จิต

ต่อไปนี้ไปตั้งใจกำหนดจิตภารนาจนกว่าจะถึงเวลาอันสมควร
ปล่อยมันไป มันจะหลับก็ให้มันหลับ กายจะเอนเอียงไป
อย่างไรก็ช่าง ให้ธڑออยู่ที่จิตอย่างเดียว อย่าไปกังวลกับมัน เอา
ตัวรู้ในจิตอย่างเดียวเป็นสำคัญ แม้ว่ากายจะโน้มล้มลงไปจน
กระทึ่งศีรษะถึงพื้น แต่ว่าจิตธڑออยู่ที่จิตก็เป็นการใช้ได้ อาการที่มี
ความรู้สึกเคลิ้มๆ เมื่อกันกับง่วงนอนนั้นแหลกเป็นอาการที่จิต
จะสงบ อย่าไปฝืน มันจะหลับก็ปล่อยให้มันหลับ เมื่อหลับลง
ไปแล้ว เมื่อนิ่งบุบ มันจะล่าวงโพลงขึ้นมากลายเป็นสามาธิ

ถ้าจิตเกิดความรู้ไม่หยุด อย่าไปฝืนมัน ปล่อยให้มันรู้ไป
ให้มีสติตามรู้ไป ถ้ามันมีนิมิต เห็นอะไร กำหนดธڑเพียงแต่ว่า
อารมณ์จิต ให้ดูเฉยอยู่ อย่าไปเอกสารใจ อย่าไปตีนใจ มีสติกำหนดธڑ
จิตของตนเองอยู่ ภพนิมิตต่างๆ เป็นจิตของเราปุรุ่งแต่งขึ้นเป็น
มโนภาค เป็นอารมณ์ของจิต จิตที่สงบแล้วส่งกระแสออกนอก

ย่อมเห็นภาพต่างๆ ถ้าเราเกิดอะไร่ใจ สามารถ ภาพต่างๆ จะ หายไป ถ้าเราสามารถประคองจิตรู้เรื่อยอยู่ เราจะได้สติปัญญา จากนิมิตนั้นๆ บางครั้งนิมิตนั้นๆ จะแสดงอาการตายให้เราเห็น เราจะได้มองเห็นความตาย แม้ว่า尼มิตเขาจะทรงอยู่หรือจะหายไป เราทำหนดรู้เรื่อยอยู่ อย่าไปยึดและอย่าไปอะไรใจใดๆ ทั้งนั้น เรียกอยู่ รู้อยู่ในจิต ถ้าเกิดอะไร่ใจขึ้นมาเมื่อไร สามารถทันที

ให้พยายามกำหนดระลึกตั้งแต่เบื้องต้นที่เราให้วัพระสวัด มณฑ์แผ่เมตตาเป็นลำดับมา แล้วก็กำหนดจิตนั้นในท่าไหน อย่างไร ยึดเอาอะไรเป็นอารมณ์ จิตในขณะนั้นสามารถอยู่ จิตสงบหรือไม่ สงบ มีปิติ มีความสุข มีความเป็นหนึ่งหรือไม่ ให้ระลึกทบทวนดู ย้อนกลับไปกลับมาพอสมควรแล้ว ก็กำหนดจิตนิกรพุทธ รื้มโม สังโภ ๓ ครั้ง แล้วก็ออกจาก การนั่งสามารถได้

✿ การภาวนा คือ การกำหนดรู้อารมณ์จิต

นักภาวนាភั้งหลาย บางทีบางท่านก็ว่าการนั่งสามารถไม่ จำเป็นต้องหลับตา โดยท่านอ้างว่าไม่มีกล่าวไว้ในคัมภีร์พระไตรปิฎก พระพุทธเจ้าไม่ได้เทศน์ไว้ว่านั่งสามารถต้องหลับตา และ การนั่งสามารถไม่หลับตา พระพุทธเจ้าก็ไม่ได้กล่าวไว้เหมือนกันทั้ง ๒ อย่าง และการทำสามารถไม่นิยมแต่จะนานั้งอย่างเดียว การกำหนดรู้จิตตลอดเวลา ยืน เดิน นั่ง นอน รับประทาน ดื่ม ทำ พุด คิด เป็นการฝึกสามารถ เพราะฉะนั้น การนั่งสามารถเป็นวิธีการ

เดินจงกรมกเป็นวิธีการ นอนลีทไสยาสน์กำหนดจิตเป็นวิธีการ
ยืนกำหนดจิตเป็นวิธีการ

แต่สามาธิเป็นกิริยาของจิต มีการกำหนดรู้อารมณ์จิตเมื่อไร
เมื่อนั้นเป็นการภูนา กระทั้งบริกรรมภูนาอยู่ก็เป็นการภูนา
จะกำหนดดูอารมณ์จิตว่าจิตของเราก็ดอะไร มีสติตามรู้ตลอด
เวลา ก็เป็นการภูนา การสอดมนต์ทำวัตร เมื่อเรามีสติรู้พร้อม
อยู่กับคำสอดมนต์ทุกคำพูดก็เป็นการทำสามาธิ เป็นการฝึกภูนา
 เพราะฉะนั้น จะทำความเข้าใจว่า สามาธิเป็นกิริยาของจิต เมื่อ
เรากำหนดจิตด้วยวิธีการที่จะทำจิตให้สงบเป็นสามาธิเมื่อไร เมื่อ
นั้นคือการภูนา ไม่เลือกว่า yin เดิน นั่ง นอน รับประทาน ดื่ม
ทำ พูด คิด มีสติรู้อยู่ตลอดเวลา เป็นการฝึกสามาธิ เพราะฉะนั้น
อย่าไปถือยังกันให้มันลำบาก

✿ เริ่มจากสามาธิ จบที่วิมุติ

สม lokale เป็นวิธีการ วิปัสสนา กเป็นวิธีการ การบริกรรม
ภูนา การเพ่งกลิ่น การยืดอารมณ์ ๔๐ อย่างในอารมณ์กรรม-
ฐานอย่างโดยอย่างหนึ่ง เป็นการปฏิบัติตัวด้วยวิธีของสม lokale การใช้
ความคิดพิจารณา การกำหนดรู้อารมณ์จิต แม้แต่การกำหนดรู้
การยืน เดิน นั่ง นอน รับประทาน ดื่ม ทำ พูด คิด ทุกขณะจะจิตทุก
ลมหายใจ เป็นการเจริญวิปัสสนา สม lokale กับวิปัสสนาเป็นชื่อของ
วิธีการ ทั้ง ๒ อย่างนี้เป็นวิธีการปฏิบัติ

เมื่อปฏิบัติแล้วจิตจะเกิดผลงานขึ้นมา ต้องลงบเป็นสามาธิ พิจารณาอนิจจัง ทุกขั้ง อนัตตา ก่อนจะได้ผลก็ต้องลงบเป็นสามาธิ บริกรรมภวนา พุทธฯ ก่อนจะได้ผลก็ต้องลงบเป็นสามาธิ หลักความจริงมืออยู่ว่า ถ้าสามาธิไม่มี นานไม่มี สามาธิคือจิตตั้งมั่น ผ่านก็คือจิตเพ่งรู้อารามณ์จิต เมื่อผ่านไม่มี ปัญญาความรู้ก็ไม่เกิดขึ้น ไม่มีปัญญาความรู้ วิชชาความรู้แจ้งเห็นจริงก็ไม่ปังเกิดขึ้น เมื่อไม่มีวิชชา จิตก็ไม่หลุดพ้น เพราะไม่รู้จริงคือไม่เป็นวิมุติ นี่เราทำหนดหมายเอาแบบนี้ เพราะฉะนั้น พยายามหาความจริง มาพิสูจน์ให้เจตของเรางอให้ได้ อย่าไปอ่านหนังสือ หองตำรา แล้วมานั่งเลียงกันให้มันเมื่อย ใจจะภวนแบบไหน อย่างไร ก็ได้ทั้งนั้น

๔ การภวนตามแบบพุทธะ

การภวนตามแบบพุทธะ ต้องทำจิตให้รู้ ตื่น เปิกบาน จิตมิอิสระแก่ตัวเอง ไม่ต้องอาศัยอำนาจใดๆ เข้ามากดซี่ ชั่มเหงจิต

การภวน ถ้าหากอาจารย์ผู้นำแนะนำให้ภวน พุทธฯฯ แล้วนั่งกล่อมจิต ให้ทำจิตอย่างนั้น ให้ทำจิตอย่างนี้ ส่งกระแสไปอย่างนั้น ส่งกระแสไปอย่างนี้ หนากๆ เข้า กล่อมไปกล่อมมา ก็เหมือนกันกับพี่เลี้ยงนางนมเขาเท่กล่อมเด็กน้อยให้มันนอนหลับ กล่อมไปกล่อมมามันก็เกิดหลับ เมื่อหลับแล้วมันก็ไปยืดคำพูด

เมื่อจิตดวงใดไปยึดคำพูด มันก็เป็นการสะกดจิต หลังจากนั้นเขาก็จะสั่งให้เป็นไปอย่างไร จิตก็ยอมปฏิบัติตามทุกขณะ สั่งให้ไปดูนรภก์ได้ สั่งให้ไปดูสรรค์ก์ได้ ทิพย์ลักษ ตาทิพย์ คน Kavanaugh ทุกวันนี้ได้ตาทิพย์ เอาง่ายๆ วิธีการณาตาทิพย์ เขียนค่าาพระเจ้าเปิดโลกให้แผ่นกระดาษเอามาปิดตา ถ้ายากดูนร ก ก นรากๆ ถ้ายากดูสรรค์ ก สรรค์ๆ พอจิตสว่าง ตาสว่างขึ้นมา มองเห็นนร ก มองเห็นสรรค์ โอ้ย บ้านนอกเขาเอาไปทำวิชาดูหมอยา กิน เต้นไขยงเขียงอยู่ตามบ้านตามซอง บ อด บ อยาก ครั้นจะเอากันปานนั้น เอาไหมจะพาทำ

ถ้าทำแบบนั้นเดียวจะเป็นแบบอะไร เจ้าพ่ออย่างโชน เจ้าพ่ออย่างโชนมาทำพิธีอยู่นี่ พอทำพิธีปราบมารขึ้นมา ชัดมีดอยู่ในหูรูปหลังพ่อสิงห์ ทึน็พอทำลงไปแล้ว เจ้าพ่ออย่างโชนมาประทับคนที่เป็นร่างทรง นอนลงไป นอนหลับไม่ดีน ผู้กำกับการแสดงดูว่า เอօ เดียวท่านก็พื้น เดียวท่านก็พื้น วันหนึ่งก็ไม่พื้น สองวันก็ไม่พื้น ทึน็ชาวบ้านเขางงลัง ก เลยไปเชิญหมอมาดู พอหมอมาดู เอ้า มันเหม็นแล้ว มันตายแล้ว มันจะพื้นได้ยังไง ลงผลสุดท้ายเอาไปเผาดับสะแก นั้น เพราะฉะนั้น ถ้าเรา Kavanaugh แล้ว จิตของเรานี้ มันคล้ายๆ กับว่ามีอำนาจอะไรมาบีบบังคับ

ถ้า Kavanaugh ที่ถูกต้อง จิตเป็นไปโดยถูกต้องนี้ กายเบา จิตเบา กายลงบ จิตลงบ ออกจากที่นั่งสามารถแล้วก ยังเบาลงบ อยู่นี่ ทึน็ถ้าหากว่าเรา Kavanaugh แล้วจิตสว่าง เอ้า พอมองเห็นภาพ

นิมิตต่างๆ อย่างสมมติว่าเรารู้ว่าอยากเห็นพระพุทธเจ้า เอ้า
ให้น้อมนึกพุทธocrาๆๆ นึกว่าพระพุทธเจ้าจะเสด็จมาหาเรา เพราะ
ความอยากรู้อยากเห็น พอดีตลงบนั้นก็เกิดเป็นมโนภาพขึ้นมา
ทันทีพอกีเดมโนภาพขึ้นมา ถ้าผู้นำบอกว่าเห็นหรือยังๆ เห็นแล้วๆ
เอ้า อาจารยานะพระพุทธเจ้าเข้ามาสู่จิตสู่ใจของเรานะ พอน้อมจิตเอา
เท่านั้นแหล่ะ สมารธิที่กำลังมีอยู่ มีความสงบ มีความสว่าง มีปิติ
มีความสุขนี่ พอก paranimitเข้ามาหาตัวบีบ มันก็เกิดหนักหน่วง
ไปทั่วร่างกาย หัวใจเหมือนกับถูกบีบ เป็นการทรง เพราะฉะนั้น
อย่าอยาไปเข้าใจผิด บางทีพากกรุงเทพฯ เข้าภารนา เขาว่า พอก
ภารนาลงไป โอ้ย วิญญาณนี้ทำไม้มันหลายแท้ มันรบกวนอยู่บ่อยๆ
วิญญาณนั้นแหล่ะคือผีหลอก จิตของตัวเองแสดงมโนภาพขึ้นมา
เป็นผีหลอกตัวเอง ถ้าใครภารนาจิตยังไม่มองเห็นความตายของ
ตัวเอง ร่างกายของตัวเองไม่น่าให้ตัวเองดู ไม่เห็นความตายของ
ตัวเอง ยังไม่หายสงสัย

“...การปฏิบัติธรรม ควรจะได้กำหนดสติรู้จิตของตน
เองเป็นส่วนมาก เพราะว่าบุญมันก็เกิดที่จิตนั้นแหล่ง บап^บ
มันก็เกิดที่จิตนั้นแหล่ง ดีมันเกิดที่จิตนั้นแหล่ง ซึ่มันก็เกิด
ที่จิตนั้นแหล่ง อนิจจัง ทุกขั้ง อนัตตา มันก็เกิดที่จิตนั้นแหล่ง^บ
ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค มันก็อยู่ที่จิตนั้นแหล่ง มนไม่ได้ไป
อยู่ที่ไหน”

รู้ที่จิต แก้ที่จิต

๔ การให้วัพระสวามนต์เป็นการเจริญสมាមิภานา

ต่อไปนี้ขอได้โปรดตั้งใจฟังธรรม เตรียมนั่งสมาธิเลย การให้วัพระสวามนต์เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกสมาธิ เพราะเราต้อง มีสติกำหนดจิตและบทสวามนต์ให้ถูกต้อง ให้เป็นไปตามจังหวะ จะโคน ตามวรรคตอนแห่งบทสวด ด้วยความมีสติล้มปชัญญา รู้ตัวอยู่ตลอดเวลา ระมัดระวังไม่ให้มีการสวดผิดพลาด ได้เชื่อว่า เป็นการฝึกสมาธิ

บทสวามนต์เป็นอารมณ์สิ่งรู้ของจิต สิ่งระลึกของสติ เมื่อ สติไปกำหนดอยู่ที่บทสวามนต์ หรือกำหนดรู้จิตที่กำลังตั้งใจสวามนต์อยู่นั้นไม่ให้ผิดพลาด เป็นการเจริญหนึ่งในมหาสติปัฏฐาน ๕ คือ จิตตานุปัลสนาสติปัฏฐาน การกำหนดรู้ถึงการของจิตที่นึกถึง บทสวามนต์เป็นจิตตานุปัลสนาสติปัฏฐาน รู้เลียงที่เปล่งออกมาก หนักหรือเบา ดังหรือไม่ดัง ถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง เป็นกายนุ- ปัลสนาสติปัฏฐาน เพราะเลียงเป็นสิ่งที่เนื่องด้วยกาย ถ้ากายมี อาการผิดปกติ คือ คอแน เลียงก์แห้ง ถ้าหลอดลมเลีย เลียง ก์ไม่มี เพราะจะนั่น เลียงที่เปล่งออกไป เมื่อมีสติกำหนดรู้ จึง ได้เชื่อว่า เจริญกายคตานุปัลสนาสติปัฏฐาน ส่วนจิตที่กำหนดรู้ ความคิดอ่าน คือตั้งใจที่จะเปล่งเสียงออกมาก เป็นจิตตานุปัลสนา- สติปัฏฐาน นี่คือเราง่ายๆ อย่างนี้ ดูธรรม

✿ ทุกสิ่งเกิดแต่จิต จึงควรกำหนดรู้จิตให้มากๆ

ดังนั้น การที่เราจะมาปฏิบัติธรรม เราต้องมีสติกำหนดรู้จิตของตน ตั้งใจกำหนดสติรู้ที่จิต เมื่อเราตั้งใจกำหนดสติรู้ที่จิต จิตก็ว่าง เมื่อจิตว่างแล้วก็ต้องรู้ความว่าง การตามรู้ความคิดและความว่างของจิตก็เป็นจิตดานปัลสนาสติปัฏฐาน การกำหนดรู้ อารมณ์จิตสหายหรือไม่สหาย ก็เป็นเวทนานุปัลสนาสติปัฏฐาน ความคิดที่ปrongแต่งให้เรารู้ว่าอารมณ์นี้สหายหรือไม่สหาย เป็นจิตดานปัลสนาสติปัฏฐาน พึงเห็นไม่ถูกใจ เกิดความหงุดหงิด งุนง่าน ไม่อยากฟัง เกิดความทุกข์ใจขึ้นมา ก็เวทนานุปัลสนาสติปัฏฐาน และการกำหนดรู้อารมณ์จิตที่มันเกิดความงุนง่าน รำคาญ รัมมานุปัลสนาสติปัฏฐาน กำหนดรู้ธรรมคือนิวรณ์อันเป็นสิ่งที่จะมาตัดตอนคุณงามความดีมิให้บังเกิด กำหนดดูกันอย่างนี้ดีไหมล่ะ รู้แจ้งเห็นชัดดีหรือเปล่า

ถ้าหากเรากำหนดรู้จิตของเรารอยู่นานๆ ถ้าจิตว่างอยู่นานๆ อาการที่จิตกำหนดรู้นั้นคือคุณธรรม พุทธ ในเมื่อกำกำหนดรู้เมื่อไร ก็มีพุทธเมื่อนั้น พุทธนี้มีทั้งกำหนดและไม่กำหนด เพราะจิตเป็นธรรมชาติรู้ เพาะะฉะนั้น สิ่งใดซึ่งแสดงออกมีอาการรู้ สิ่งนั้นเรียกว่าจิต และรู้นั้นคือพุทธ ถ้าพุทธมีพลังแก่กล้า มีความส่วนแล้วใส่เบิกบาน ก็เป็น พุทธ ผู้รู้ ผู้ดื่น ผู้เบิกบาน

เมื่อเรามากำกำหนดรู้จิตของเราว่างอยู่ เรายรู้ว่าจิตของเรา ว่าง ถ้าจิตของเราคิดขึ้นมา เรายรู้ว่าจิตของเราคิด การกำหนด

รู้ความคิด จิตตานุปัลสนาสติปัญญา ความคิดนี้ทำให้เราสุขหรือ ทุกข์ สบายหรือไม่สบาย เมื่อรู้ขึ้นมาแล้ว ก็เวทนานุปัลสนาสติปัญญา ถ้าจิตว่างไปกำหนดรู้ล้มหายใจ ลมหายใจเป็นสิ่งที่ เกี่ยวเนื่องด้วยกาย ก็เป็นภายนุปัลสนาสติปัญญา แม้แต่การ กำหนดรู้การยืน เดิน นั่ง นอน รับประทาน ดีม ทำ พูด คิด ทุกขณะจะจิตทุกลมหายใจ เพียงแค่นี้เราได้เจริญภายนุปัลสนาสติปัญญา เพราะเรารู้ว่ากายเดินอยู่ กำหนดว่ามีกาย กายกำลัง เดินก็กำหนดดูรูป อาการที่จิตรู้ว่าเดินก็กำหนดดูนาม ถ้าหากสุข ทุกข์บังเกิดขึ้นเกี่ยวกับการเดิน จิตก็รู้ว่าเป็นเวทนานุปัลสนาสติปัญญา มันก็วนเวียนกันอยู่ที่ตรงนี้แหละ

ดังนั้น การปฏิบัติธรรม ควรจะได้กำหนดสติรู้จิตของ ตนเองเป็นส่วนมาก เพราะว่าบุญมันก็เกิดที่จิตนั้นแหละ บาป มันก็เกิดที่จิตนั้นแหละ ดีมันเกิดที่จิตนั้นแหละ ชั่wmันก็เกิดที่ จิตนั้นแหละ อนิจฉัจ ทุกข์ อนัตตา มันก็เกิดที่จิตนั้นแหละ ทุกข์ สมุทัย โนโรธ มรรค มันก็อยู่ที่จิตนั้นแหละ มันไม่ได้ไป อยู่ที่ไหน

๔๙ ถ้ารู้สภาพจิตของตนเองเด่นชัดจะไม่โ陶ลสิงภายใน นอก

เมื่อเรากำหนดสำรวมมารู้ที่จิตของเรา เราจะมองเห็นด้วย เองเด่นชัดขึ้น คือเห็นจิตของตัวเอง การมองเห็นจิตของตัวเอง

นั้น เราเห็นที่ไหน รู้ที่ไหน รู้กันที่ความรู้สึก ความรู้สึกอยู่ที่ไหน จิตก็อยู่ที่นั่นแหละ เป็นเหตุให้เรารู้ด้วยของเราเองว่ามีสภาพความเป็นจริงอย่างไร แม้แต่เราประสบกับอารมณ์ เราเกิดความไม่พอใจ ถ้าสมมติว่าใครเข้าค่ามา เข้าทำหน้าที่ เราก็เกิดความไม่พอใจ ใครเป็นผู้ผิด ส่วนใหญ่เราจะไปดำเนินผู้ที่เข้าว่า เข้าด้วยเป็นผู้ผิด แต่แท้ที่จริงเรานั้นแหละเป็นผู้ผิด เพราะเราไปเกิดความยินดียินร้าย พอใจ ไม่พอใจ กับการกระทำการพูดของคนอื่นเขา

ในเมื่อเรามัวไปโถชลิ่งภายนอก ไปนึกว่าลิ่งภายนอกทั้งหลายนั้นเป็นผู้ผิด เป็นผู้กระทำผิด ความรู้สึกและความเข้าใจอันนี้ก็ปิดบังดงตาของตัวเองไม่ให้มองเห็นความจริง เมื่อมีอะไรเรา ก็ไปดำเนินโถชลิ่งภายนอกหรือบุคคลภายนอก สัพเพสัชารา อนิจจา สัชาราทั้งหลายทั้งปวงไม่เที่ยง เรายังไปเที่ยวกล่าวตุ้ลตัว บุคคล ต้นไม้ ภูเขา รถ เรือน ดินฟ้าอากาศ เป็นสภาวะที่ไม่เที่ยง ไปกล่าวตุ้ลเขายอยู่ในนั้น แล้วก็ไปกล่าวตุ้ลเข้าต่อไปเขาก็เป็นทุกข์ เขายังเป็นอนัตตา ในเมื่อความเห็นที่มันไปดำเนินหรือไปยึดอยู่กับเรื่องภายนอกกว่า ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา มันก็ไปเห็นแต่ลิ่งภายนอก

เพราะเราไม่ได้น้อมเข้ามาที่จิตของเรา เราจึงไม่รู้สภาพความจริงของจิต เราจึงมัวไปตุ้ลแต่ลิ่งภายนอกกว่า ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา แต่แท้ที่จริง ไอ้เจ้าตัวจิตนี่แหละ ไอ้เจ้า

จิตขี้โง มันไปเที่ยวโงนแล้วก็ยักโทษไปให้ลิ่งภายนอก บุคคลภายนอก มันมัวแต่ขี้โงอยู่นั่นแหล่ะจึงไม่มองเห็นความจริงของตัวเองอยู่นั่น

ที่นี่ถ้าตาเห็นรูป มันก็ว่ารูปมารบกวนมัน หูฟังเสียง มันก็ว่าเสียงมารบกวนมัน คนหนึ่งฟังเทคโนโลยี คนหนึ่งเทคโนโลยี อะไรว่ายอยอยู่ข้างล่าง มันก็ไปเที่ยวโทษาว่ามารบกวน แต่แท้ที่จริงตัวเองนั่นแหล่ะรบกวนตัวเอง พอตาเห็นรูปก็ถูกรูปดึงไปเป็นทาสมันเสีย หูได้ยินเสียงก็ถูกเสียงดึงไปกดขี้ข่มเหงเป็นทางของมัน จมูกได้กลิ่น ลิ้นได้รส กายสัมผัส มันก็ถูกสิ่งนั่นๆ ซักจุ่งลากคอไปเป็นทางเป็นขี้ข้าของมัน แล้วก็ไปตกอยู่ภายใต้อำนาจของลิ่งนั่นๆ ในเมื่อตัวเกิดทุกข์เดือดร้อนขึ้นมา ก็ต้องพยายามไปโทษลิ่งภายนอกและบุคคลภายนอกว่าเขาก่อเรื่องก่อราวให้เราเดือดร้อน แต่แท้ที่จริงตัวเองนั่นมันไม่รู้จักตัวเอง ในเมื่อมัวไปโทษแต่ลิ่งภายนอกบุคคลภายนอก สิงเหล่านั้นมันก็ปิดบังดวงใจปิดบังดวงตาคือปัญญา ไม่ให้มองเห็นความผิดของตัวเอง

เรื่องนี้ใครผิดใครถูก

พระภิกขุสังฆบวชอยู่ในวัด มีสิกขสิกาเข้ามาเกี้ยวพาราสีบางที่ถึงกับถูกเขาหลอกให้สิกออกไปก็มี ใครเป็นผู้ผิด สิกสิกาหรือเป็นผู้ผิด เป็นล้าทั้งนั้น พระไม่ได้เออต่างหากจึงไปหลงลุมเขาแล้วก็เปลี่ยงจิวรออกจากไป

มีนิยายย่อๆ ที่จะนำมาเล่าให้เป็นตัวอย่าง มีท่านผู้หนึ่งอยู่ทางปราจีนบุรี บวชมา ๑๒ พรรษา พอบวชแล้วก็รีบเป็น和尚เส่นห์ มหาธรรมราษฎร์เครื่องรางของขลัง พ่อค้าแม่ขายทั้งหลายได้ยินชื่อเลียงปราภูโถดึงดังก็พากันแตกตื่นไปหา ไปขอเส่นห์มานิยมบ้าง เครื่องรางของขลังบ้าง แกก็ทำของแจกจ่ายชาวบ้านเข้าไป เขา ก็ตอบแทนมาด้วยเงินทองบ้างตามสมควร อยู่มาภายหลังพอเก็บ สะสมตุ้งสตั้งค์ไว้ได้บ้างสามสี่หมื่น แม่ค้าสาวร้านเสริมสวยก็ไป ติดพันเข้า ไม่ใช่ติดพันแบบชนิดที่ว่าซื้อสิ่งของ แต่ติดพันหลงเชื่อ ของดี เขากำลังคิดจะทำมาค้าขาย ก็คิดว่าท่านผู้นี้มีเส่นห์มหา ระยะดี ก็ไปขอของดีมาเพื่อคนจะได้เข้าร้านเข้าร่วมมากมาย เขาก็ได้ร่ำรวย

ที่นี่อยู่ไปอยู่มหาหลวงพีแกก็หลงติดสาวแก่เข้าให้ชิ ก็จวาย โอกาสเกี้ยวพาราสี “ถ้าสมมติว่าหลวงพีจะลีกไปอยู่กับน้อง น้อง จะเห็นดีเห็นชอบด้วยไหม” “ก็ดิชิ จะได้ช่วยกันสร้างโลกให้มี ความเจริญรุ่งเรือง แต่ว่าก่อนจะลีกหาลาเพศไปนี่ มีเงินมีทองก็ ให้ไปแต่งร้านรองเอาไว้ก่อนชิ เมื่อลีกไปจะได้อยู่ด้วยกันสนิท” อ้าว! นี่ใครเป็นคนหลอกใครแน่ ลงผลสุดท้าย หลวงพีมีเงิน เท่าไรก็โดยให้เจ้าสาวไปหมด พอเจ้าสาวเอาไปแต่งร้านรองสวย หรูเชียวแหลก เสร็จแล้วก็นิมนต์หลวงพีไปดูบ้านดูซอง แล้ว หลวงพีก็ถามว่า “หลวงพีลีกไปได้หรือยัง” “ถ้าหลวงพีพร้อมก็ นิมนต์ลีกมาซิ” พօเสร็จแล้วแกก็ไปจัดการลาลิกขานบทันที พօ ลาลิกขานทแล้วก็รีบเตรียมแพะของใส่กระป๋องกระเบ้า เช่าสามล้อ

นั่งไปจอดหน้าบ้าน อีด...ลงไป ทิวกระเบ郭ลังຈາກຮັດ ເຈົ້າສາງົກ ຄືອມືດປັບຕົມາຈາກຫລັງບ້ານ “ອຍ່າເຂົ້າມານະ! ອຍ່າເຂົ້າມານະ! ຜິນຫວຸນະ!” ລົງຜລສຸດທ້າຍົກເລີຍເສີຍທ່າ ໄຄຣໂລກໄຄຣໃນທຳນອນນີ້ ເຮົາຈະໄປໂທໝໍນັ້ນຜູ້ທີ່ຄົງວ່າຫລຼອກພຣະຫລຼອກເຈົ້າ ມັນກີ່ໄມ້ຖຸກຕ້ອງ ເພຣະພຣະໄມ້ດີເອງ

ເພຣະຈະນັ້ນ ໃນສັນຍາທີ່ອາຕມະມາອຸ່ວດປາສາລວນທີ່ແຮກ ດັນ ແຜ່ານແກ່ທັ້ງໝາຍົກມາຫາວ່າຫລວງພ້ອນນີ້ໄປສັກຊວນແຕ່ລວາງໆ ເຂົ້າ ນາວັດເຍວະໆ ປະເດີຍມັນຈະມາຫລຼອກເອາພຣະເນຣໃຫ້ສຶກໄປໜົດ ຫລວງພ່ອວ່າໃໝ່ ຫລວງພ່ອກົບອກວ່າ ດີ້ຊີ! ຄ້າພຣະອອກ໌ໃຫນໄມ້ດີຈິງ ເຂົ້າຈະໄດ້ຫລຼອກສຶກອອກໄປໜົດ ຈະໄດ້ເຫຼືອພຣະດີໆ ໄວ້າຄໍາຄາສນາ ນີ້ໃນທຳນອນນີ້ ເຮົາຈະໄປໂທໝໍໃຄຣ ກີ່ນ່າຈະໂທໝໍຜູ້ຊື່ເປັນຜູ້ນໍານັ້ນແລະ ຂາວບ້ານຄູາດີໂຍນທັ້ງໝາຍເຂົ້າເຊື່ອພຣະ ພຣະຊັກຈຸງໄປທາງໃຫນເຂົກໍ ເຊື່ອ ບາງທີ່ຖຸກພຣະຫລຼອກໄປໜົດເນື້ອໜົດຕົວ ເຊັ່ນ ອຍ່າງບາງທີ່ໄປ ທຳລົງເຊື່ອພຣະໃຫ້ຫວຍໃຫ້ເບົວໆ ພອເສົງຈແລ້ວກີ່ໃຫ້ໄປ ຕົວນີ້ແນ່ລ່າ! ຕົວ ນີ້ແນ່ລ່າ! ໄປໄລ່ທີ່ໄຮົກໜຸດທຸກທີ່ ລົງຜລສຸດທ້າຍຂາຍໄວ່ຂາຍນາໜົດ ແກ້ໄຂໍຍິ່ງ ໄມ້ມີວະໄຮຕິດເນື້ອຕິດຕົວ ນີ້ອຍ່າງນີ້ເປັນຕົ້ນ

✿ การປົງປັດທິຮຣມຕ້ອງຍອມຮັບວ່າຕົວເອງຜິດ ແລ້ວ ປົງປັດໃຫ້ຖຸກຕ້ອງ

ເພຣະຈະນັ້ນ ກາຮປົງປັດທິຮຣມນີ້ ສມເດົຈພຣະສົມມາສົມ-ພຸທທເຈົ້າທ່ານຕົວສ່ວ່າ ຕ້ອງເປັນຜູ້ຄົດລາດ ພຍາຍາມເຊື່ອຕົວເອງໃຫ້

มาก แต่ว่าอย่าเป็นคนดื้อรั้น หลักธรรมวินัยที่สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ทรงสอนเอาไว้ ศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๒๗๗ สิ่งใดที่ไม่ผิดศีลตามชั้นตามภูมิของตนเองนั้นเป็นการถูกต้อง แต่เมื่อทำไปแล้วมันผิดศีลผิดธรรม ผิดหลักลิกขานบทของเรางเอง มันก็เป็นการไม่ถูกต้อง เพราะฉะนั้น การปฏิบัติธรรมจึงสมควร ดูที่จิตที่ใจของเรางเองให้มากที่สุด

มันไม่มีปัญหาอะไรหาก สิ่งภายนอกและสิ่งแวดล้อม ทั้งหลายมันเป็นแค่เพียงอาการณ์จิตที่มายั่วยุให้เราเกิดกิเลสและ อารมณ์เท่านั้น ถ้าหากว่าเรายอมรับว่าเราเองนั้นแหละ มีอะไร เกิดขึ้น เราเองนั้นแหละเป็นผู้ผิด สามีว่าภรรยาไม่ดี ใครเป็นผู้ ผิด ก็ตัวเองผู้ว่าวนั้นแหละเป็นผู้ผิด เพราะตัวไปอาคนไม่ดีมาเป็น ภรรยา ถ้าภรรยาว่าสามีไม่ดี ตัวเองนั้นแหละเป็นผู้ผิด พ่อแม่ไป ตำหนิลูกเต้าไม่ดี ตัวเองนั้นแหละเป็นผู้ผิด อยากให้กำเนิดลูกไม่ดี แล้วไม่รู้จักอบรมลังสอน หลวงพ่อเป็นสมการเจ้าวัด ก็หลวงพ่อ เองนั้นแหละไม่ดี เพราะสอนพระเณรไม่เป็น

เพราะฉะนั้น ถ้าเราย้อนเข้ามาหาตัวเองนี้ เรายังจะรู้ข้อ บกพร่องของเรางเองว่าเราควรที่จะปรับปรุงตัวเองอย่างไร แต่ ลูกคนๆ แต่ละผู้ที่มาปฏิบัติธรรมวินัยนี้ ถ้าหากเราพยายามเพ่ง มองเข้ามาที่ตัวเอง สำนึกรถึงตัวเองว่าเวลาหนึ่งเรามีลักษณะความ เป็นอยู่อย่างไร เรามีเพศอย่างไร มีภูมิอย่างไร มีขั้นตอนแห่ง การปฏิบัติอย่างไร พยายามเอาใจใส่ ศึกษาให้รู้ระเบียบที่ตนจะ พึงยึดเป็นหลักปฏิบัติให้ถูกต้อง แล้วพยายามปฏิบัติให้ดี

ສີທີເສຣີກາພໃນທາງຊຣມວິນຍ

ພຣະພຸທຮເຈ້າ ຄືອ ຜູ້ຮ່າງ ຜູ້ດິນ ຜູ້ເບັກບານ ພຣະພຸທຮເຈ້າຄືອ
ທ່ານຜູ້ຮູດຮູ້ຂອບດ້ວຍພຣະອງຄ່ອງແລະສອນບຸຄຄລອື່ນໃຫ້ຮູ້ຕາມດ້ວຍ

ພຣະຊຣມ ຄືອ ຄຳລັ້ງສອນ ໄດ້ແກ່ ພຣະຊຣມວິນຍ ເມື່ອເຮົາ
ປົງປັບຕາມລຶກຂາບທວິນຍ ປົງປັບຕາມຊຣມຕາມວິນຍທີ່ຖຸກຕ້ອງ ເຮົາກີ
ມີສີທີເສຣີກາພໃນທາງພຣະວິນຍ ໄມໃຊ້ເສຣີກາພແບບໜິດຕີ້ຫວ່າມາ
ປາຫວໄກ ທີ່ຮູ້ໄໝໃຊ້ໜິດເສຣີກາພທີ່ໄມ້ມີຂອບເຂດ ແຕ່ເວລານີ້ເຮົາມີ
ເສຣີກາພທີ່ໄມ້ມີຂອບເຂດ ເຮົາອາກຈະທຳອະໄຣຕາມອຳເກົດໃຈເຮົາເອງ
ໄມ້ໄດ້ຄຳນຶກສຶກສົງຮັບວິນຍກົງເກີນທີ່ຂອງພຣະສາສນາ ອີຍກດໍາໂຄຣ
ກົດໍາ ອີຍກເຕະໂຄຣກົດໍາ ອີຍກຈະຕ່ອຍໂຄຣກົດໍາ ມັນກັງໆ ເຂົ້າກີໃໝ່
ວາຈາຫຍາບຄາຍ ບາງທີ່ກີໄດ້ຢືນເສີຍວ່າພຣະວັດປ່າສາລວັນກັດຈິກກັນ
ຄືອໜູ້ຄືອໜາ ໂອຍ! ສາຮັດເດື! ໄກຣໄປດໍາພຣະວ່າໜູ້ວ່າໜາ ມັນ
ຈະກລາຍເປັນໜູ້ເປັນໜາ ៥〇〇 ຊາດີ ແມ່ນອັນກັນກັບພຣະອາຈາຣຍ໌ທີ່
ກິນເຈ ແລ້ວໄປດໍາພຣະວ່າເປັນສຸນຂຶ້ນບ້າງ ເປັນກາບ້າງ ເປັນແຮ້ງບ້າງ
ແລ້ວກີເປັນເລືອບ້າງ ພອຕາຍໄປໄປເກີດເປັນອີແຮ້ງຄອດທ້າວແດນບ້າລໍາ
ໄປຈັບອູ້ດັນໄມ້ແກ່ນຮ່ອນ ຮ້ອງທຸກໆໜ່ວຍບູ້ມັນ ລວງບູ້ມັນກັບອກວ່າ
ເລີຍດາຍ ສົງສາຮເດີ! ສົງສາຮເດີ! ອຸຕສ່າຫຼັດເນື້ອດໜັນໄມ້ກິນເນື້ອ
ກິນປລາ ປາກໄມ້ອູ້ສຸຂື້ໄປເທິຍວ່າໜູ້ ພອຕາຍໄປແລ້ວມາເກີດເປັນ
ອີແຮ້ງຕົວນີ້ ຈະເກີດເປັນອີແຮ້ງ ៥〇〇 ຊາດີ ເປັນກາ ៥〇〇 ຊາດີ ເປັນ
ສຸນຂື້ ៥〇〇 ຊາດີ ແລ້ວຈະເປັນເລືອ ៥〇〇 ຊາດີ ທີ່ນີ້ຄົນທີ່ມາວ່າພຣ

วัดป่าสลาลันกัดกันกินคือหมูคือหมานี สงสารเดี๋! มันจะเกิดเป็น
หมา ๕๐๐ ชาติ

เพราะฉะนั้น ระวัง ไวปากเลียศีล ไวตีนตกตันไม้ การ
พูดคำหยาบมันผิดศีลข้อมุสาวาทฯ ศีล ๔ ยังไม่บริสุทธิ์บริบูรณ์
ดี ยังกล้าบัญญัณตนว่าเป็นสมณะ เพราะฉะนั้น แม่ขาวแม่ซี
หรือครา ก็ตามที่อยู่ในวัดนี้ ขอได้โปรดสำรวมปาก อย่าไปดำเนิน
ว่ากันให้มันวุ่นวุ่นวายไปหมด

มือเขามีสำหรับให้วพระ ให้วผู้มีคุณธรรม ปากมีไว้
สำหรับสรรเสริญคุณพระรัตนตรัย ท่องบ่นสาธイヤคำสอน
ของพระพุทธเจ้า ไม่ได้มีไว้สำหรับด่ากัน มีแข็งมีขาเดินไปสู่
โรงทำวัตรสวดมนต์ เป็นพระมีขาเดินไปบิณฑบาตโปรดญาติ
โปรดโยม ไม่ใช่มีเอาไว้สำหรับเตะถีบกันและกัน

❖ วิสัยของสมณะและบันทิต

ฉะนั้น สมโน อัลสะ สุยะมะโน สมณะต้องเป็นผู้ลงทะเบียน
ลงบกาก ไม่จำ ไม่ทุบ ไม่ตี ไม่ชก ไม่ต่อย ไม่เตะ ไม่ถีบ ลงบปาก
ไม่พูดปด ไม่พูดส่อเลียด ไม่พูดคำหยาบ ไม่พูดเพ้อเจ้อเหลวแหลก
พูดแต่ลิ้งที่เป็นมงคล สุภาษิต จะ ยา วาจา เอต้มมังคละ-
มุตตะมัง วาจาอันเป็นสุภาษิต วาจาเป็นของชาวเมืองที่ไฟแรง
เพราพรึง พูดออกไปก็นำฟังชื่นชมยินดี

วิสัยของบันทิต คิดก็เป็นไปด้วยความสุจริต พุดก็เป็น
วิจิสุจริต ทำก็เป็นกายสุจริต กายสุจริต ไม่ช่า ไม่ลักขโมย ไม่
ประพฤติผิดในการ วิจิสุจริต ไม่โกหก ไม่หลอกลวง ไม่พูด
เพ้อเจ้อเหลวไหล ไม่พูดส่อเลี้ยดยุยงให้แตกร้าวกัน มโนสุจริต ก็
ไม่คิดอิจฉาตาร้อน อญญาณให้สบายนฯ ไม่เพ่งเลึงในสมบัติของคน
อื่น ไม่คิดประทุษร้ายคนอื่น พยายามปรับจิตใจให้เป็นลัมมาทิภวี
อันนี้เป็นลักษณะของบันทิตทั้งหลาย

พระฉะนัน ในเมื่อเราบวชมาในพระศาสนาหรือเป็น
พุทธบริษัทผู้ปฏิบัติชอบ เราจะเป็นนักปราชญ์หรือจะเป็น
อันธพาลกันแน่ ถ้าเราจะเป็นนักปราชญ์ เป็นบันทิต ก็ต้อง
สำรวมในลิกลขานทวินัย เป็นสมณะไม่ช่า อะนุປราโว อะนุປ-

มาโว ปากวีโมกเช จะ สังฆะโร มัตตัญญาตา จะ ภัตตสมิง
ปัญตัญจะ สะยะนาสะนัง สมณะย้อมไม่เข้าไปช่า ไม่เข้าไป
เบียดเบียน ไม่ช่มแหง ไม่รังแก สำรวมในพระปากวีโมกช์ เว้น
ข้อที่พระพุทธเจ้าทรงห้าม ทำตามที่พระองค์ทรงอนุญาต รู้จัก
ประมาณในการบริโภคปัจจัย ๕ แล้วก็พิจารณาปัจจจเวกชน-
ปฏิสังขาย อัชชะ มะยา ชาตุปัจจะยัง โบราณท่านว่า กินข้าว
ไม่ท่องปฏิสังขาย ตายไปเป็นความให้เขาโဏนา คนโบราณสอน
กันไว้จ่ายๆ แล้วก็ฟังจ่ายๆ เมื่อมาคิดแล้วมันชึ้ง พระฉะนัน
เราย่าไปดูถูกคติโบราณ

๔๒ พื้นฟูวัดป่าสาลวัน

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วัดป่าสาลวันเรานี่ ปัญหาที่เราจะต้องคิดแก้ไขกันต่อไป ทำอย่างไรพระเนรของเรา ญาติโยมของเรา จึงจะเป็นนักปฏิบัติดีปฏิบัติชอบอย่างแท้จริงโดยไม่แอบอิงอาฆาลสิ่นจังรังวัลไดๆ ทำอย่างไรเราจึงจะรักษาเจ้าตระพณ์ของครูบาอาจารย์เอาไว้ได้

วัดป่าสาลวันเป็นวัดป่า เป็นสำนักพระธุดงคกรรมฐาน อาจารย์สิงห์เป็นผู้มาสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีข้ออวัตรปฏิบัติเดินบิณฑบาตเป็นวัตร ฉันในนาตรเป็นวัตร ฉันหนเดียวเป็นวัตร เดินจงกรม นั่งสมาธิภavana ศึกษาธรรมวินัยในด้านสมถ-วิปัสสนากรรมฐาน แล้วทำอย่างไรพวกเรารึจะพื้นฟูระเบียบครูบาอาจารย์ให้ดีขึ้น

เรabant เป็นสมณะ ไม่จำเป็นต้องไปวุ่นว่าวุ่นวายที่จะไปแสวงหาญาติหาโยมอุปถัมภ์ปัญหาที่โน่นที่นี่ ทำดีให้มันถึงที่แล้วทุกสิ่งทุกอย่างมันมาเอง

๔๓ วิธีแก้จิตริษยา

เพราะจะนั้น ให้มุ่งทำดี อย่างลายเป็นคนซิงสุกก่อนห้ามบางที่เห็นท่านผู้อื่นได้ดีบได้ดี เกิดอิจฉาริษยา ครูบาอาจารย์มีรยกนต์รอกเก่งนั่งก้อใจราิษยา หลวงพ่อพุ่มเพือย สารพัดจะวากัน

ไป ไม่รู้หรือว่าพระมีบุญ คนไม่มีบุญก็ได้แต่นั่งด่าเขาอยู่นั้นแหละ
ยิ่งด่าเท่าไรยิ่งจนลง เพราะฉะนั้น ทางปฏิบัติเพื่อแก่จิตใจอิจฉา
ริษยานิมันมีอยู่ พ่อเห็นใครเข้าห้องรอยนต์คันสวยๆ ลาก្ន! ท่านมี
บุญ เห็นใครเข้าอยู่บ้านสวยๆ งามๆ ลาก្ន! ท่านมีบุญ ท่านจึงมี
วิมานอยู่ เห็นใครรำรวยเป็นเศรษฐีมหาเศรษฐี ลาก្ន! เราขอ
อนุโมทนาบุญกับท่าน ถ้าเขารำรวยพระฉ้อโกงยังจะไปสาขุเอา
บุญกับเขายังหรือ ก็ต้องสาขุเอาซิ คนไม่มีบุญอย่างเรานี่ โง
ทีเดียวติดตะรางจ้อย

เอ่าล่ะ วันนี้ขอกล่าวธรรมะพอเป็นเครื่องประดับสติปัญญา
ของท่านผู้ฟัง พอกล่าวแก่กาลเวลา จึงยุติลงด้วยประการฉะนี้

พุทธนิมิต*

หลวงพ่อป่วยหนักครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๗-๒๕๔๘ ด้วย
โรควัณโรค ครั้งหลังมากราบเยี่ยมอาการป่วยของหลวงปู่สิงห์
โรคกระเพาะลำไส้มากำเริบ

วันหนึ่งก็นอนกำหนดจิตไป มันอัดอัตรำคัญ ใจมันก็มีดมด
ขึ้นมา

“ร่างกายนี้อยู่กับมันมานานแล้ว ไม่เห็นมันให้ความเป็น
สุขเลย ไม่อยู่กับหัวมันหราอ ก” แค่นั้น จิตมันวับไป แล้วไปเป็น
ดอกบัวบานเบ่งเต็มที่สว่างใส่ ตรงใจกลางดอกบัวมีเคียรพระ
พุทธรูปโผลอขึ้นมา

...เมื่อก่อนนี้ไปเห็นท่านพ่อสิไปสร้างพระพุทธรูป แล้วก็มี
เคียร ก็ลงลัย แต่ไม่กล้าถาม ทำไมสร้างพระพุทธรูปเอาแต่
เคียรไว้ในดอกบัว

พ่อเกิดนิมิตขึ้นมาอย่างนี้ ก็รู้แจ้งแหงตตลอดว่า เพราะ
อย่างนี้เองท่านพ่อสิท่านเจงสร้างพระพุทธรูปลักษณะนั้น
ดอกบัวก็หมายถึงดวงใจ หัวใจมันเบ่งบานเต็มที่
ในเมื่อจิตมันเบ่งบานเต็มที่ ก็เป็นจิตพุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น
ผู้เบิกบาน

* คณะศิษย์ได้จัดสร้างพระพุทธรูปนิมิต ดังปรากฏที่ปักหลัง และได้แกะสลักพุทธนิมิตทิน
ทรายประดับไว้ที่หน้าบันด้านหนึ่งของบูรพาจารย์เจดีย์

“

...จิตมันวับไป แล้วไปเป็นดอกบัวนานเบ่งเต็มที่สว่างใส่รา
ตรีใจกลางดอกบัวมีเศียรพระพุทธธูปโผลเข้ามา

...

ดอกบัวก็หมายถึงดวงใจ หัวใจมันเบ่งบานเต็มที่
ในเมื่อจิตมันเบ่งบานเต็มที่ ก็เป็นจิตพุทธะ
ผู้รู้ ผู้ดื่น ผู้เบิกบาน

”

